

**Zpívané jubileum
- zpívaný
svátek**

3

Jiří Klapka, předseda Česko-ruské společnosti

**Što let
Československa
tak trochu jinak**

BONUS

SOBOTA - NEDĚLE 3.-4. LISTOPADU 2018

HALO

noviny

český levicový deník

ROČNÍK 28
ČÍSLO 256
CENA 14 Kč

www.iHalo.cz

**Kamenné vzpomínky
na předky** TOULKY 9

Lidé po celé zemi vyrazili včera na hřbitovy u příležitosti tradičního svátku Památky zesnulých, takzvaných Dušiček. Na snímku návštěvnice hřbitova v Pavlově na Břeclavsku. FOTO - ČTK/Václav ŠÁLEK

Bouře kvůli kumulaci odměn

Návrh ANO a Pirátů snížit na dvě pětiny mzdu placených zastupitelů obcí a krajů, kteří jsou členy parlamentu, vyvolal včera ve Sněmovně bouřlivou reakci. Debata týkající se kumulace odměn trvala dvě hodiny. Zejména občanští demokraté označovali návrh za populistický.

se své odměny vzdali a nemuseli ji dávat třeba na dobročinné účely.

**A co poslanci,
učitelé nebo lékaři?**

Do debaty vstoupili i mnozí poslanci, kteří třeba na část úvazku ve svém volnu učí, přednášejí či třeba pracují v nemocnicích, a mnozí lékaři-poslanci slouží o víkendech, svátcích, za což berou přiměřenou odměnu. A zdaleka nejde jen o soukromý sektor, který jim adekvátní část mzdy vyplácí. Měli by tedy pracovat jen za sníženou odměnu? Někteří zákonodárci se ptali, zda za snížený plat budou mít nejen třeba poslanci-starostové, ale právě i poslanci-lékaři také sníženou odpovědnost.

V navrhovaném omezení výše platu vycházeli tvůrci předlohy ze současné konstrukce, podle níž má minimální odměna pro neuvolněného starostu představovat 0,3násobek platu uvolněného starosty. Podle odpůrců však neplacení starostové dostávají obvykle vyšší odměnu, tedy až 0,6násobek. V případě přijetí návrhu by tak na tom byli neplacení starostové z řad členů Sněmovny a Senátu finančně lépe. Předloha prošla včera ve Sněmovně zatím prvním kolem projednávání, nyní se jí budou zabývat poslanci z výboru pro veřejnou správu. (ku)

Naopak zástupci SPD by rádi odměny hejtmanům, starostům nebo radním z řad zákonodárců zrušili úplně. Opatření má zabránit přílišné kumulaci funkcí kvůli zvyšování získaných odměn, zdůvodnila za předkladatele návrh poslankyně, karlovarská hejtmanka a šéfkyně Asociace krajů Jana Mračková Vildumetzová (ANO). »Konec závisť, konec dvěma či třem platům. Když chce někdo pracovat od rána do noci, ať to bez výčitek dělá, ale ať nepobírá dvě celé odměny,« uvedla. Vzhledem k tomu, že patří mezi politiky s několika funkcemi, ví, o čem mluví, a bezesporu vychází z vlastní zkušenosti.

Vildumetzová poukazovala také na to, že přijetím novely se ušetří veřejné prostředky v obecních a krajských rozpočtech. Jana Černochová (ODS) položila otázku, zda by tedy o část platu měli být připraveni také učitelé a lékaři z řad zákonodárců, kteří jsou rovněž placeni z veřejných peněz.

je, a vrátí se zpátky. Ale třeba pro Ostravu nebo pro Opavu je to problémem. Dopravní vzdálenost je docela velká, abychom zvládali účast, a ta funkce tím samozřejmě částečně trpí. A jestli mně někdo řekne, že ne, tak se mýlí,« zdůraznil komunistický poslanec.

Občan si vybírá většinou stranu, ne politika

Lužar také kontroval názorům některých poslanců, kteří říkali, že občan je suverén, vybírá si ve svobodných volbách lidi, kterým věří. Lužar tvrdí, že občan si ve volbách nevybírá konkrétního politika, protože »přímá volba politiků není, bohužel, bohudík, nevím, diskuse o přímé volbě tady ještě pořádně nezačala a neproběhla,« řekl s tím, že občan si vybírá politickou stranu. A ta rozhoduje, které své členy na které místo na kandidátce zařadí. Mnohdy se pak, bohužel, stává, že občan se není schopen ztotožnit se svým starostou. Ten však byl zvolen na kandidátce politické strany, které fandil a které dal svůj hlas. Takový volič pak nicméně očekává, že starosta, primátor, hejtman bude na sto procent vykonávat svou práci.

Marek Benda (ODS) poznamenal, že návrh novely je založen čistě jenom na závisť. Podle něj by bylo vhodnější zastupitelům z řad poslanců a senátorů zákonem umožnit, aby

Duplicita funkcí je problém

»Duplicita funkcí je dle mého názoru problém a cítím to také, že to časový problém je,« prohlásil v rozpravě Leo Lužar (KSCM), který je podle svých slov řadovým zastupitelem obce. »Bohužel obce v Ostravě. Není to tady v Praze, kdy si někdo odskočí z jednání na dvě hodinky. Tady to nikdo nepozná, tam odhlasu-

V PONDĚLÍ ČTĚTE

Rozhovor Naší pravdy s europoslancem Janem Kellerem.

Když CIA »čistila« Vietnam a Laos.

Ekologové se bojí o Amazonii.

Rusko vyjádřilo solidaritu s Kubou

V Moskvě se včera sešli prezident Ruska a Kuby, Vladimir Putin a Miguel Díaz-Canel, který v Rusku pobývá na třídní pracovní návštěvě.

Rusko a Kuba ve společném prohlášení, které bylo podepsáno po jednání, mimo jiné odsoudily využívání v mezinárodních vztazích donucovacích opatření, jejichž »cílem je výměna legitimních vlád«. Moskva přitom podle Putina podporuje Havanu v boji proti ekonomické blokádě Kuby ze strany USA. »Prezident Ruské federace potvrzuje neměnnou solidaritu ruského lidu s lidem Kuby v boji za okamžité a bezpodmínečné zrušení ekono-

mické a finanční blokády, kterou zavedly před téměř 60 lety USA,« uvádí prohlášení.

O americké blokádě Kuby se hovořilo i při ranní schůzce Díaz-Canela s předsedou ruské Státní dumy Vjačeslavem Volodinem. Ten vyzval Kubu, aby vzdorovala sankční politice Spojených států. Šéf dolní komory parlamentu uvedl, že je nepřijatelné, aby Washington využíval sankce proti zemím, které mu nevyhovují.

»Sankční politika je to, proti čemu se my všichni musíme vymezovat, protože je v protikladu k mezinárodním normám a pravidlům, která musejí platit v našem multipolárním světě,« řekl Volodin podle agentury TASS. »Rozhodovat může jen OSN a my se musíme chovat v souladu s rozhodnutími, která přijaly všechny státy. Dnes jedna země poru-

Jak uvedla ruská média, při schůzce Putina s Díazem-Canelem (vpravo) se také hovořilo o modernizaci kubánské armády. Rusko na ni poskytne půjčku ve výši 50 milionů dolarů. FOTO - ČTK/AP

šuje všechny dohody, což je nepřijatelné, a proti takové politice se ohrazujeme,« dodal.

V prohlášení ze schůzky Putina s Díazem-Canelem se také uvádí, že Rusko a Kuba vyzývají USA, aby znovu zvážily svůj záměr odstoupit od rusko-americké odzbrojovací smlouvy INF.

Pokud jde o rusko-kubánskou ekonomickou spolupráci, Putin uvedl, že Rusko pomůže Kubě při obnově a modernizaci železniční sítě. Rusko také na Kubě postaví pozemní stanici systému Glonass, globálního družicového polohového systému, který Rusko uvedlo do provozu v roce 2010, celosvětově dostupný začal být o rok později. Podle Putina tým Kuba získá přístup k širokým technologickým možnostem. (pe, čtk)

Bojují za volno o svátcích

Pracovníci v obchodních řetězcích, kteří podporují nerušení zákona o volno o státních svátcích, se začali označovat zelenými páskami s nápisem »Neberte nám svátky«.

Natiskli je odboráři, zájem o ně mělo kolem 80 tisíc lidí, nejen členů odborů, řekla prezidentka Unie zaměstnanců obchodu, logistiky a služeb **Renáta Burianová**. »Zaměstnanci ve firmě Marks & Spencer si dovolili označit se těmito páskami a zaměstnavatel jim vyhrožoval tím, že můžou být kvůli tomuto názoru propuštěni. Považují to za naprosto nehorázné, aby zaměstnavatel vyhrožoval propuštěním za to, že se označí naprosto nevinným náramkem,« uvedla Burianová.

Náramky chtějí pracovníci nosit alespoň do 7. listopadu, kdy by se návrh na změnu

zákona měl projednávat ve sněmovním hospodářském výboru. Jeden z pozměňovacích návrhů počítá i s jeho zrušením.

Odbory tvrdí, že zákon o prodejní době v obchodech se osvědčil. Obavy z propouštění se podle nich nenaplnily, obchodní tržby nedostatkem zaměstnanců. Také maloobchodní tržby meziročně neklesly, uvedly odbory, lidé se podle nich včas předzásobí.

Velké obchody musí mít podle platného zákona zavřeno na Nový rok, Velikonoční pondělí, 8. května, 28. září, 28. října, 25. a 26. prosince. Na Štědrý den smějí mít otevřeno do 12.00. Na dodržování zákazu dohlíží Česká obchodní inspekce. Zákaz se nevztahuje na obchody s prodejní plochou do 200 metrů čtverečních, lékárny, čerpací stanice, obchody na letištích nebo nádražích nebo na prodejny v nemocni-

cích. Zákaz se naproti tomu týká i bazarů, zastaváren a výkupen odpadu.

Burianová připouští, že veřejnost může být zmatená z toho, na který svátek je otevřeno a na který ne. Jde však podle ní o kompromis, volno je na část křesťanských svátků a na část, která je přijatelná pro veřejnost. Proto například není v seznamu první máj, Svátek práce. Odboráři by si dokázali představit, že by byly obchody povinně zavřené na 13 českých svátků, tento návrh by měli předložit do Sněmovny zástupci lidovců.

Maďarský parlament v roce 2016 obdobný zákon zrušil, a to zhruba po roce jeho fungování. Tamní zákaz prodeje se nelíbil podnikatelským svazům ani odborům, které poukazovaly na ztráty tisíců pracovních míst. (ng)

STŘÍBRNÝ LUKOSTŘelec PRO REMKA A ALEXANDROVCE

Československý kosmonaut a někdejší europoslanec **Vladimír Remka** a ruský armádní sbor **Alexandrovci** získali cenu **Stříbrný lukostřelec**, která je udělována za rozvoj česko-ruských vztahů. Slavnostní ceremoniál se uskutečnil v Zrcadlové kapli pražského **Klementina**. Zástítu převzali český prezident **Miloš Zeman** a ruské velvyslanectví v ČR.

Vladimír Remka organizátoři ocenili v kategorii osobnost česko-ruských vztahů. Alexandrovci získali zvláštní cenu, neboť k česko-ruskému přátelství mimořádně přispívají pravidelnými cestami do ČR. Ocenění letos získali u příležitosti 90. výročí založení souboru.

Ceremoniálu v Klementinu se zúčastnil ruský velvyslanec

Alexander Zmejevskij, Zeman se z důvodu jiného programu omluvil. Zaslal ale na slavnostní večer zdravici, v níž vyjádřil přesvědčení, že v době nespokojené politické situace je důležitější než kdy jindy posilování osobních vztahů mezi občany ČR a Ruské federace.

Slavnostní oceňování se letos konalo potěší. Sošky se udělovaly i za projekty v kategoriích historické dědictví, mezikulturní komunikace, byznys a obchodní komunikace a vzdělávací programy. Loni získali hlavní ceny český písničkář **Jaromír Nohavica** a bývalý ruský hokejový brankář **Vladislav Tretjak**. V prvním ročníku cenu obdrželi zpěvák **Karel Gott** a spisovatelka **Lenka Procházková**. (mh)

POSLANCE ČEKÁ MIMOŘÁDKA

Zástupci SPD a Piráti dali dohromady 40 podpisů ke svolání mimořádné schůze Sněmovny, na které chtějí jednat o snížení růstu platů ústavních činitelů po Novém roce. Včera s předřazením tohoto bodu v dolní komoře neuspěli.

Žádost o svolání mimořádné schůze odevzdají příští týden, aby termín projednávání odpovídal lhůtám projednávání vládní novelly upravující růst platů zákonodárců. Včera to novinářům řekli předšedové klubů **Jakub Michálek** (Piráti) a **Radim Fiala** (SPD). Hnutí SPD navrhuje zmrazit platy vrcholných politiků na další tři roky. Piráti je chtějí počítat z průměrné mzdy v celé ekonomice, nikoli z průměru ve veřejné sféře, jak je tomu nyní, což ovšem poslanci KSČM prosazují už léta, nikdy jim to však neprošlo!

Pokud změnu zákonodárci neprosadí do konce roku, platy jim a dalším činitelům automaticky po 1. lednu vzrostou. Piráti a SPD proto chtějí novelu projednat co nejdříve. Poslanecké úpravy podali v úterý při druhém čtení návrhu zákona. Výbory návrhy Pirátů a SPD nepodpořily. Doporučily plénu přijmout vládní předlohu beze změn. Michálek obhajoval svůj požadavek argumentem, že když vláda zvýší platy učitelům a státním zaměstnancům, zvyšuje tím i platy politiků. Platy ústavních činitelů se mají podle návrhu vlády od příštího roku sice zvýšit, ale pouze v návaznosti na růst průměrné hrubé mzdy v nepodnikatelské sféře. Nezvyší se koeficient, kterým se tato mzda násobí. (ku)

Předsedu komunistické Dělnické strany Maďarska Gyulu Thurmera přijal na půdě parlamentu **Vojtěch Filip**, předseda ÚV KSČM a místopředseda Sněmovny. Při večeri společně probrali současnou situaci nejen v České republice a Maďarské republice, ale i v Evropě a ve světě.

FOTO - Haló noviny/Roman BLAŠKO

DOPORUČUJEME

Vojtěch FILIP, předseda ÚV KSČM a místopředseda Sněmovny, bude v neděli od 12.00 hostem pořadu **Otázky Václava Moravce** na České televizi. Diskutovat se bude například o koaliční spolupráci na komunální úrovni, důležitých ekonomických rozhodnutích na vládní úrovni či o stavu vyjednávání nového vedení Senátu.

Na sídlišti **Vítězná** v Sokolově skončila rekonstrukce prostranství u obchodu mezi ulicemi Spartakiádní a Jiřího z Poděbrad.

FOTO - ČTK/Slavomír KUBEŠ

PROTI VÁLCE NA DONBASE

Společnost přátel Luganské lidové republiky a Doněcké lidové republiky ve spolupráci s Levou perspektivou, KSM a Českým mírovým hnutím pořádá v pondělí 5. listopadu od 17 hodin demonstraci proti válce na Donbase. Protest se koná před ukrajinským velvyslanectvím v Praze, ul. Charlese de Gaulla 29. »Následovat bude pochod proti podpoře této války Českou republikou,« informoval **Jaromír Vašek**, předseda pořádajícího spolku. »Přijďte vyjádřit protest proti pokračování oštěřování území lidových republik ukrajinskou armádou, proti zabíjení bezbranného civilního obyvatelstva včetně dětí, proti podpoře fašistického režimu na Ukrajině,« vyzval Vašek.

VEDE STÁLE ANO

Sněmovní volby by v říjnu podle agentury Median přes mírný pokles voličské přízně vyhrálo hnutí ANO se ziskem 28,5 procenta hlasů, KSČM by dosáhla devítiprocentního zisku. Pohoršila si ODS, která by stejně jako Piráti dostala 12 %. ČSSD a SPD se stejně jako komunisté pohybovaly na devítiprocentní hranici, STAN, TOP 09 a KDU-ČSL na pětiprocentní. U hnutí ANO po vrcholech z června a srpna nastal mírný pokles, jeho podpora by mohla být podle Medianu srovnatelná s výsledkem v loňských sněmovních volbách.

ZEMAN MÍŘÍ DO ČÍNY

Prezident **Miloš Zeman** se v pondělí v Šanghaji setká se svým čínským protějškem **Si Ťin-pchingem**. Zeman odletá do Číny na svou celkově čtvrtou návštěvu dnes, hlavním cílem cesty je podpora hospodářských vztahů v souvislosti s dovozním veletrhem China International Import Expo (CIIE), který začíná v pondělí v Šanghaji. Zeman se do ČR vrací v úterý, v Číně se setká i s viceprimárem Šanghaje či s guvernérem provincie Che-pej. Zemanův program v Číně zahájí nedělní večere, na které budou **Si Ťin-pching** s manželkou **Pcheng Li-juan** hostit vrcholné představitelky několika desítek zemí. Podle serveru South China Morning Post se akce zúčastní například premiéři Ruska, Maďarska, Vietnamu či Pákistánu. (ste)

O ČEM VČERA TAKÉ JEDNALA SNĚMOVNA

NOTÁŘ NEMUSÍ BÝT OBČANEM ČR

Notáři, kteří chtějí vykonávat profesi v ČR, zřejmě nebudou muset být výhradně českými občany. Vládní novelu notářského řádu včera schválili poslanci ve zrychleném režimu.

Pokud stejně hladce projde Senátem a podepíše ji prezident republiky, budou moci u nás pracovat i notáři s občanstvím některého ze států EU nebo Evropského hospodářského prostoru. Ministerstvo spravedlnosti novelou reagovalo na březnový rozsudek Soudního dvora EU, který konstatoval, že podmínka státní příslušnosti požadovaná českou právní úpravou pro přístup k povolání notáře představuje porušení smlouvy o volném pohybu pracovníků. Ministr spravedlnosti **Jan Kněžínek** (ANO) včera řekl, že bez úpravy zákona ČR hrozí peněžité postihy. Notáři, kteří

budou chtít působit v ČR, však nadále budou muset mít vystudovanou českou právnickou fakultu, budou muset vykonat notářskou zkoušku v češtině a pro provádění procesních úkonů budou muset ovládat úřední jazyk, tedy český. »Nelze očekávat příliv cizinců do této profese,« řekl Kněžínek.

E-NESCHOPENKY

BUDOU ODLOŽENY

Projekt elektronické neschopenky má být odložen, k jeho spuštění by mělo dojít nejdříve od roku 2020. Zrušení startu projektu od příštího roku má přinést novela zákona o pojistném na sociální zabezpečení, kterou dolní komora poslala k posouzení sociálnímu výboru.

Vláda novelu předložila kvůli tomu, že spuštění e-neschopenky od příštího roku se nepodaří uskutečnit. Ministrův návrh práce a sociálních věcí **Jana Malá-**

čová (ČSSD) poslancům řekla, že by projekt chtěla odložit o rok kvůli tomu, že zavedení e-neschopenky od ledna 2019 není technicky připraveno. Návrh na roční odklad předložil v úterý také poslanec **Roman Sklenář** (ČSSD) v rámci úprav zákona o změnách v lékařské posudkové službě, který čeká už jen na závěrečné schválení. Zdůvodnil to tím, že by vládní novela o odkladu nemusela být přijata včas do konce roku.

Lékaři mohou elektronicky neschopenky vystavovat už od roku 2010. Mohou využít takzvané e-podání. Potřebují k tomu pouze počítač s přístupem na internet a lékařský software, který službu e-podání podporuje. Musí se pak u ČSSZ registrovat. Podle údajů ČSSZ přibývá neschopenkových formulářů, které lékaři přes počítač posílají. V roce 2015 jich bylo 56 tisíc a loni už 117 tisíc. Zatím není jasné, od kdy by e-neschopenky měly být pro lékaře zcela povinné. Po

jejich zavedení volají zaměstnavatelé kvůli lepší kontrole nad nemocnými zaměstnanci.

VĚTŠÍ PŘEHLED

O LÉCÍCH

Ošetřující lékaři a lékárníci možná budou mít přehled o všech lécích, které má pacient předepsané. Předpokládá to novela léčivého zákona, která prošla úvodním kolem projednávání.

Sdílení údajů mezi poskytovateli zdravotní péče má podle vlády zajistit bezpečnější a kvalitnější předepisování léků. Předlohu nyní posoudí hned tři výbory – zdravotnický, ústavně-právní a petiční. Přístup k datům o předepsaných lécích bude mít podle novely jen ošetřující lékař nebo lékárník, který bude vydávat lék. Pacient by jim však mohl vstup do databáze o lécích, které užívá, zakázat. Takovou konstrukci kritizo-

vali **Zbyněk Stanjura** a **Marek Benda** (oba ODS), podle kterých by měla být opačná. »Proč nemám dát aktivní souhlas?« ptal se Stanjura. Upozornil i na to, že pacienti se nemusí dozvědět o tom, že nesouhlas s měli vyslovit do půl roku od účinnosti zákona. »Není to tak, že do léčivého záznamu bude mít přístup jakýkoli lékař,« hájil vládní návrh ministr zdravotnictví **Adam Vojtěch** (ANO). Do tzv. léčivého záznamu pacienta by měl přístup jen lékař, který mu předepíše aspoň jeden recept a pacient si daný lék také vyzvedne, nebo na základě předložení občanského průkazu. V současnosti má lékař přehled pouze o lécích, které pacientovi sám předepsal. Lékárník může zkontrolovat jen přípravky na předložených receptech. Léčivý záznam by mohl zamezit duplicitnímu předepisování léků nebo předepisování léků, které mají vzájemně nežádoucí účinky. (ku)

Zpívané jubileum – zpívaný svátek

Rozhovor Haló novin s předsedou Česko-ruské společnosti a České asociace rusistů Jiřím Klapkou

• Cím přispěly vámi vedené organizace k 100. výročí vzniku Československa?

Byla to řada regionálních akcí, které probíhají od ledna prakticky po celé republice. Kromě toho nás v souvislosti s výročí inspiroval

pralesích i na Aljaše. A v Americe vytvořili nejstarší americký symfonický orchestr, čímž položili základy k provozování vážné hudby v Americe, kde ostatně působila celá řada muzikantů z Čech, mezi jinými i houslový virtuos Wenzel (Václav) Kopta

Puškinovu medaili jsem nepřebíral za sebe, ale za kantory a kantorky kolem přehlídky Puškinův památník, za všechny nadšence, kteří jsou ochotni udělat něco pro druhé.

název téměř osmdesát let staré dvoudílné knihy *Co daly naše země Evropě a lidstvu*. V této souvislosti jsme si řekli, že asi nic tak neproslavilo naše země ve světě jako hudba, jako písničky, které muzikanti a učitelé roznesli do všech světových stran. Sám jsem ty české, moravské, slezské a slovenské písničky slyšel zpívat v mnoha jazycích. Od gruzínštiny, čínštiny, přes mongolštinu, japonštinu, evropské jazyky, včetně těch ugrofinských. Na svých podivuhodných poutích se mnohé z těch milých melodií zabydlely v nových zemích. Dnes se už ví, že gruzínská píseň *Suliko* má díky opernímu pěvci, sborníku a sběrateli folklóru Josefu Navrátilovi z Dobšic (1840-1912), známému jako Ratil, předlohu ve staré moravské písni. Byl jsem v září v Gruzii a viděl jsem, jak je tam Josef Navrátil ctěn, že ulice vinoucí se kolem budovy konzervatoře nese jeho jméno. Méně je známé, že japonská písnička *Ó makiba wa midori je vlastně Ej, lučka, lučka zelená*, nebo také *Hořela lípa, hořela*.

• Jak se tato píseň dostala do Japonska?

Z Ameriky byla do Japonska údajně přivezena pastorem a později prvním biskupem křesťanské církve v Japonsku jménem Juji Nakada (1870-1939). A do Ameriky písničku přivezli moravští bratři. Ti se ostatně dostali až do Grónska, Tibetu, do indického Kašmíru, a dokonce i do Jižní Afriky. Působili v jihoamerických

(1845-1916) z Kožlan, který si vzal sestru prezidenta USA Thomase Wilsona Floru Pavlu. Jeho praprasynovec je hudebník a herec Václav Kopta.

• Víte, že jste k jubileu vydali česko-ruský zpěvník *Písň Československa*...

Ano, protože nejvíce našich písní je přeloženo do ruštiny a žijí v Rusku. A také nejdéle. Nejstarší je *Hospodine, pomiluj ny* z 10. století, nejmladší Nohavicův *Petěrburg*. Od dob Petra Velikého působily totiž v Ruské říši desetitisíce našich muzikantů. Měli svůj podíl na vzniku ruské vážné hudby i na rozšíření písní. Zpívali je také učitelé – sokolové, později českoslovenští legionáři i příslušníci Svobodovy armády.

Po druhé světové válce si písničky v ruštině odváželi domů zahraniční absolventi sovětských vysokých škol. S bývalými studenty, jejich dětmi a našimi písněmi se dodnes setkávám na mezinárodních rusistických kongresech a konferencích. Zpěvník *Písň Československa* je tedy česko-ruský, s předmlouvou a komentáři k některým písním. S úspěchem jsme jej prezentovali a zpívali oběma jazyky na seminářích pro učitele češtiny i ruštiny v Mohelnici a na Střední škole při velvyslanectví RF. V pražském Slovenském domě byli kmotry Felix Slováček a předseda Slovensko-ruské společnosti Ján Čarnogurský, v Ruském středisku vědy a kultury ředitel Andrej Končakov. V obou místech nás i zpívající publikum jedinečně doprováze-

la populární skupina Kapka, což mnohé inspirovalo k názvu nové hudební formace Klapka&Kapka. Zpěvník jsme představili také na Západočeské univerzitě a na Generálním konzulátu v Karlových Varech.

• Na těch posledních třech jmenovaných místech jste také prezentovali jednu nevšední knihu s novým překladem Erbenovy *Kytice*...

Ano, Erben přeci s písněmi souvisí, protože řada z publikovaných českých písní se dochovala právě díky jeho jedinečné sbírce s více než dvěma tisíci českých lidových písní. A to, prosím, vedle dalších děl, překladů, pohádek a jedinečné *Kytice*.

• Tu jste přece před časem vydali česko-rusko-slovenský?

Ano, to bylo v roce 2011 u příležitosti 200. výročí narození Mistra. Nádherný slovenský překlad pořídil Lubomír Feldek, autorem ruského překladu z roku 1948 byl Nikolaj Asejev.

Říká se, že »pod ležící kámen voda neteče«. Od té doby vznikly tři nové překlady do ruštiny. Ten poslední vyšel v největším ruském nakladatelství Exmo v knize *Pověsti, pohádky a mýty západních Slovanů*. Vedle děl Karla Jaromíra Erbena se v této knize setkaly pohádky Boženy Němcové, Adolfa Weniga a Matěje Mikšíčka. Kniha vyšla v roce 2016 v edici světových klasiků. Musím říci, že naši se ocitli v docela dobré společnosti: Homér, Dante, Molière, Shakespeare, Goethe... a další. První dvě vydání rozebrána! Na tomto úspěchu má nesmírnou zásluhu jedinečný překlad známé ruské spisovatelky (46 knih) a talentované překladatelky Galiny Liščic-Artěmjevové.

• Předpokládám, že *Velká kniha pověstí, pohádek a mýtů západních Slovanů* vyšla také u příležitosti 100. výročí založení Československa. Co tomu předcházelo?

Nakladatelství Exmo ji vydalo v srpnu 2018.

V květnu letošního roku jsme byli s paní Galinou pozváni s přednáškami do Ruského kulturního centra

v Berlíně na *Dny slovanské kultury*. A tam jsme se domluvili, že jí seženu slovenské a rusínské pohádky, kterými vydání doplní. Podarilo se. Navíc paní Galina zařadila do knihy balady Jana Nerudy a slezské pohádky. Kniha má téměř osm set stran, je velmi krásná, v Rusku se

kantory – tedy hlavně kantorky - kolem přehlídky *Puškinův památník*, za ty všechny nadšence, kteří jsou ochotni udělat něco pro druhé. Otevírat oči, uši, srdce, dělat život hezčí, zajímavější a přátelštější.

To všechno platí i pro Jarka Nohavicu. Tady bych těch epitet mohl snést daleko víc, ale přijde mi neuvěřitelnější názor Jiřího Žáčka, že Jarek udělal pro českou kulturu víc než pět jiných básníků.

• Znáte se s Nohavicou osobně?

To si nedovolím říci, ale mám to potěšení si s ním tykat, občas se vidět, mluvit s ním, ale hlavně jej poslouchat. A jestli si zaslouží *Medaili Puškina*? Překládá verše Bloka, Okudžavy, Vysockého, jeho písničky jsou překládány do ruštiny a některé až pětkrát, jako třeba *Petěrburg*, který mi dovolil publikovat ve zpěvníku. Mnohokrát jsem slyšel jeho písně zpívat ruskými písničkáři. Z pódii, u ohňů, nebo v kuchyni. Když jsem mu vloni předával *Cenu Stříbrného lukostřel-*

Nohavicovy písničky budou zpívat i další generace u nás, v Rusku, Polsku, Maďarsku, Itálii, na Slovensku. Jsou to písničky, které jsou srozumitelné a spojují lidi.

výborně prodává a já se těším, že ji v předvečer Erbenových narozenin 6. listopadu 2018 budeme společně se zpěvníkem *Písň Československa* prezentovat v Českém centru v Moskvě.

• V té době tam přece bude Jaromír Nohavica přebírat od ruského prezidenta vysoké státní vyznamenání *Puškinovu medaili*, kterou jste vy, jak si naši mnozí čtenáři pamatují, obdržel v březnu tohoto roku.

Jak jsem již na jaře říkal – tu medaili jsem nepřebíral za sebe, ale za ty

ce, tak jsem říkal, že je mladší bratr Karla Hašlera.

Ano, Jarkovy písničky budou zpívat i další generace u nás, v Rusku, Polsku, Maďarsku, Itálii, na Slovensku. Jsou to písničky, které jsou srozumitelné, které spojují lidi.

To vyznamenání pro Jaromíra Nohavicu je od lidí, od národa. Je to vyznamenání za upevňování přátelství. Přátelství mezi národy. Už jen ta věta zní krásně. Pro mne to je zpívaný svátek, takové *zpívané jubileum*.
Monika HOŘENÍ

Uherskohradištská nemocnice slavnostně otevřela novou vstupní budovu. Lidé v ní najdou informační pult, sociální zařízení a samoobslužný bufet. FOTO - Uherskohradištská nemocnice

Nelze tolerovat okupaci

Ústavní soud (ÚS) odmítl stížnost proti vyklizení Autonomního sociálního centra Klinika v Praze. Stížnost byla zřejmě zatím posledním pokusem vyklizení Kliniky zabránit.

Opuštěnou budovu v Jeseniově ulici obsadili na konci roku 2014 aktivisté. Její majitel, Správa železniční dopravní cesty (SŽDC), ji ale chce rekonstruovat na kanceláře. Požadavek na vyklizení není podle ÚS v rozporu s dobrými mravy, justice v kauze nechybovala.

»Nelze tolerovat okupaci cizích objektů bez právního důvodu jen proto, že jsou momentálně nevyužívány,« stojí v usnesení, které soud zpřístupnil na svém webu. »Měl-li by stát v úmyslu sám sebe omezit ve vlastnictví v podobných případech a zlegalizovat takzvaný 'squatting', musel by tak učinit cestou legislativních změn,« napsali soudci.

Aktivisté, za které u soudů vystupovala Tereza Virtová, žádali ÚS, aby odložil vykonatelnost pravomocného verdiktu o vyklizení. Vzhledem k rychlosti odmítnutí celé stížnosti už soud požadavek na odklad neřešil.

Aktivisté se bránili tvrzením, že požadavek je v rozporu s dobrými mravy a že státní organizace s budovou nakládaly neehospodárně. Chtěli se dohodnout na užívání budovy alespoň do její plánované

rekonstrukce. Podle verdiktu pražských soudů byla smlouva o výpůjčce na dobu určitou a aktivisté neměli žádný pevně daný nárok na její prodloužení.

Nejvyšší soud počátkem letošního roku odložil vykonatelnost verdiktu o vyklizení. Odklad ale platil jen do rozhodnutí o dovolání, které podle justiční databáze padlo 2. října. Nejvyšší soud, stejně jako nyní Ústavní soud, aktivistům nevyhověl. (ste)

Opravy morového sloupu v Poličce na Svitavsku jsou po čtyřech letech restaurování téměř hotové. Včera byly osazeny dvě nové sochy. FOTO - ČTK/Josef VOSTÁREK

První odejmuté tituly

Rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima rozhodl o odejmutí dvou magisterských titulů absolventovi školy kvůli plagiátorství. Je to poprvé, kdy škola k odejmutí titulů z důvodu plagiátorství přistoupila.

Titul byl odebrán absolventovi Husitské teologické fakulty UK, který na této fakultě vystudoval dva programy. Obě diplomové práce obhájil loni 26. září. Přezkumná komise školy potvrdila, že jde o plagiáty. Pokud je plagiát dodatečně odhalen, může vysoká škola podle zákona odebrat absolventovi diplom do tří let od jeho udělení. Dříve tuto možnost neměla. Změnu přinesla novela vysokoškolského zákona v roce 2016.

Podle rektora se diplomové práce kontrolovaly v antiplagiátorském programu ještě před jejich obhájením. V běžně používaném softwaru Theses byla shoda nízká, na nesrovnalosti ale ukázal další systém, který škola má, řekl Zima. »Jakmile byl náznak, tak jsme to začali řešit hned,« uvedl.

»Na základě uvedeného zjištění rektor UK došel k závěru, že je nepochybné a zcela prokázané, že absolvent v důsledku úmyslného a neoprávněného užití díla jiných osob hrubě porušující právní předpisy upravující ochranu duševního vlastnictví, při sepisování svých diplomových prací vědomě, záměrně, a přitom nepři-

znaně převzal, čili jeho podstatné části z jiné diplomové a rigorózní práce,« sdělil mluvčí UK Václav Hájek.

Vedoucího práce podle rektora žádný trest nečeká. Nebylo nalezeno žádné jeho pochybení.

Na problematiku kvality závěrečných prací upozornila v červenci kauza plagiátorství bývalé ministryně spravedlnosti Taťány Malé (ANO) a bývalého ministra práce a sociálních věcí Petra Krčála (ČSSD), kteří kvůli tomu rezignovali. Problém s diplomovou prací měl letos také ministr obrany Lubomír Metnar (za ANO), který v ní neuváděl zdroje u některých pasáží převzatých z knih. (ste)

Kudy, kudy cestička...

Začátek známé lidové písně (kterou však už povětšinou asi bohužel ani neznáme) může připomínat reálnou situaci o podstatě článku, který vyšel před týdnem pod titulkem »Vlastenectví – v nás, či bez nás?«.

Dům číslo 767/12 kde dnes sídlí nadnárodní řetězec Burger King

Zamysleli jsme se v něm nad aktuální podstatou slov »patriotismus«, »vlastenectví«. V historických souvislostech byl termín mnohokrát měněn, formulován namísto hlubších a exaktnějších vazeb filosofických spíše podle aktuálních »potřeb doby«. Ať po zrádné mnichovské dohodě před osmdesátí roky, ať během hrůzné nacistické okupace či jindy. Vždy však podle momentálních zvyklostí a potřeb.

Navzdory těmto dobově ohraničeným okolnostem vlastenecká tematika (či alespoň názorová orientace) bývá nezdídkou nezanedbatelnou, dokonce až výraznou součástí také kulturního, resp. uměleckého dění - samozřejmě nejen u nás a nejen v současnosti! Idea totiž navazuje na dávnější hodnoty, mnohdy je však sou-

časně obohacuje novodobými trendy.

Před týdnem jsme »lákali« na exkurzi po pražských centrálních ulicích, jež jsou svými názvy úzce spjaty se vznikem samostatného Československa v říjnu 1918. Jsou to především pražská **ulice 28. října** anebo k vltavským břehům pokračující **Národní třída**. Jaké tam však přichází čeká až nemilý překvapení?

Bývali Čechové statní jonáci...

S jasným záměrem vnímat nejen nedávnou slavnostní atmosféru, nýbrž především nynější realitu života, prošel jsem oběma ulicemi opakovaně: ve dne jsem málem pro-

klíčkoval v té jazykové směsici, jakémsi »mezinárodním babylonu« v blízkosti Václavského náměstí, večer pak již v poklidnějším chodu, ovšem s notnou příměsí neonových reklam všeho druhu - téměř všude nikoli českých. Ostatně sami posuďte podle aktuálních fotografií.

Je-li člověk ve Francii, Německu či jinde, dobře si uvědomí, kudy prochází. V naší »matičce stovčezaté« se však zřejmě za mateřštinu stydíme. Inu, bývali Čechové... To je snad naše »poděkování« dávným snaživým předkům, úcta k naší řeči?

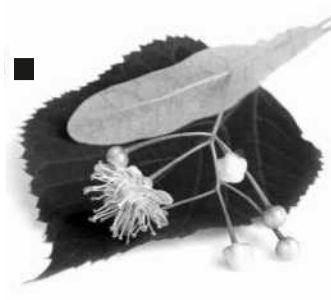
Národ snad poddajný?

Nejčastějším »mezinárodním jazykem« jsou v centru Prahy (ale i jinde)

Dům číslo 764/8 s londýnským obchodním zastoupením Bag & Bag

posunky, pokud člověk neovládá přinejmenším devatero jazyků. Tedy jako vždy a všude v širém to světě. Kdo přece rozumí jazykům národů třeba z Afriky, Arábie a jiných míst? Skutečnost, že tu namísto libozvučné češtiny vládne spíše univerzální angličtina, to je v naší době zejména uprostřed Prahy jev zcela běžný. Dokonce až oce-

kávaný! Podobně jako tu dávno často zněla latina a následně němčina.

Inu, jsme malý národ, navíc často tak poddajný... - dokonce spíše až podlézavý! Připomínal-li kdysi profesor **Tomáš Garrigue Masaryk** známou ideu »kolik jazyků znáš, tolikrát jsi člověkem«, jistě neměl na mysli jen záměry moderní multikulturnosti či jazykové změti. Byl totiž především vlastencem. Někdy na to zapomínáme. Podobně jako svět vnímal o víc než půl století později třeba obdobně národnostně cítící a uvědomělý prezident republiky **Ludvík Svoboda** by o něm se nyní píše jen málokdy, někdy dokonce až dost podivně. Inu, tací jsme tedy nejdnou my, leckdy jen vnějšně namyšlení »národnilci«...

Spějme dál!

Tož tedy mé kroky špěly od obecně známého »Václaváku« až k milované »zlaté kapliče nad Vltavou«, tedy ke stále uctívanému **Národnímu divadlu**. Nprovázejí nás, pěšáky, však předpokládané

Češi tam nechodí vyjadřovat svou národní hrdost, nýbrž šveholí to zde nejrůznějšími jazyky - asi jako kdysi v sousedství bájně věže babylonské. Všichni ostatně víme, jak to s ní prý nakonec mělo dopadnout... Tušíme však někdy také osud nám všem mnohem bližší a bytostně vlastní, tedy osud vlastního národa v jeho novodobých proměnách?

portály a neony v jazyce národním, jak bychom mohli očekávat nejen my, údajně ještě snad »domáci«, ale samozřejmě také příjízďející turisté. Mnozí se té mezinárodní jazykové spleti, takřka »hatmatilce«, čili až neuvěřitelné honbě za kosmopolitismem všeho druhu, občas až diví. Pro nás je to však již - bohužel - úkaz takřka běžný. Nikomu to snad nepříjde až příliš divné? Co na to politikové? Žel, i v nedávných předvolebních slibech se na to často zapomínalo!

Mateřština

Navzdory nejrůznějším dobovým proměnám rodný jazyk neustále považujeme za jeden z nesporných klenotů národního povědomí, jistotu, jakousi pomyslnou tvrz národní duchovnosti, ano, pochopitelně identity. Také hrdosti i potěchy, až jistě oprávněné pýchy. Podobně jako svatostánek múz, novorenesanční budovu divadla zvaného **Národní**. Vždyť stavba tohoto »paláce ducha« vůbec nebyla jen okázalým projevem národních snah, či dokonce jistou revoltou, nýbrž především niterným pocitem vzájemné souvztáznosti, tedy i projevem češtvých v nejpravdivějších podobách, byť v nejrůznějších časech.

Tož se tedy vydejme alespoň prostřednictvím fotoreportáže...

Tomáš HEJZLAR
FOTO - Haló noviny/
Roman BLAŠKO a archiv

Průhled ulicí 28. října z Václavského náměstí

Praha 1, ulice 28. října

Kdysi mezi těmi domy v krátké, až téměř cudně se krčící ulici mezi mnohem povětšinou bulváry zvanými *Na příkopě* a *Národní třída*, sídlilo také administrativní a inzertní ústředí celostátního deníku *Svobodné slovo* a jeho vydavatelství blahé paměti zvané *Melantrich*.

Mnozí už možná ani netuší, nepamatují. Obě bylo totiž po roce 1989 nemilosrdně zlikvidováno, třebaže zmíněný deník (původně zvaný *České slovo*) i tematicky dokonale vyprofilované vydavatelství nejdou sehrávanými historicky důležitou rolí v dění obecném i kulturním. Stalo se tak, snad abychom na vše prospěšné a pozitivní zapomněli. Abychom si snad již neuvědomovali, že jsme bývali společenstvím gramotným a také kulturně i obecně neobyčejně kultivovaným. V daných dobových podmínkách - a při porovnání s okolním světem - dokonce až společenství úctyhodně vyspělé. Nejdříve byl po »revolučním« roce 1989 záměrně zlikvidován světybntně orientovaný deník, následně samotné jeho vydavatelství. Podivná to demokracie...

Právě vydavatelství *Melantrich*, navazující na ojedinělé dlouhodobé kulturní tradice, názorově sahající až ke středověku, se v meziválečné i poválečné epoše rozvinulo do ojedinělé šíře. Kdysi nesporná prvorepubliková pýcha české kultury a vzdělanosti, následně přímo duchovní tvrz národního uvědomování v krutých dobách po zrádné mnichovské dohodě, coby mediálně uvědomělá instituce přibližovala cenné umělecké hodnoty, ozřejmovala vlastenecké city, posilovala. Produkce *Melantrichu* vždy zůstala věrna národnímu odkazu a svému poslání.

Právě tam hned po osvobození na jaře roku 1945 vydali tiskem *Lidické písně*. Po otřesné tragédii zlikvidované středočeské obce na Kladensku tímto písňovým cyklem varovala před nacistickými zvěrstvy celý tehdejší svobodný svět sopranistka **Jarmila Novotná**, sólistka newyorské *Metropolitní opery*. České, moravské a slovenské melodie zpívala slavná umělkyně za neméně působivého klavírního doprovodu a improvizací exilového ministra zahraničí **Jana Masaryka**. Ze zvukových záznamů tento cyklus připravil do tisku hudební skladatel **Václav Dobiáš** - po roce 1989 však nejen zapomený, ale téměř až proklínáný. Často neprávem! Taková je pravda!

V melantrišské hudební edici ovšem poprvé vyšla tiskem také kompozice *Památník Lidicím*. Jako hluboce oslovující ohlas na dramatické chvíle heydrichiády orchestrální dílo zkomponoval v dalekém exilu veskrze vlastenecky cítící skladatel **Bohuslav Martinů**. Mimochodem byl to právě zmíněný Dobiáš, kdo se v poválečné době snažil mnohdy pošpiněné jméno už světoznámého Martinů nejen rehabilitovat, ale samotnému tvůrci dokonce všemožně konkrétně pozitivně pomáhal. Existují pravdivá doličná svědectví, stejně jako na některé pozitivní snahy u nás nyní rovněž zapovězeného skladatele **Jana Seidla**.

Mohli bychom dlouze pokračovat. Možná i proto byly cenné melantrišské tradice u nás po roce 1989 nemilosrdně zlikvidovány. A možná proto o tom všem až povážlivě mlčí také mnozí - nynějšímu režimu poplatní - historici a publicisté... Tedy: Pokud se o tom všem (i o mnohém jiném!) vlastně chtěli objektivně dozvědět, nezkrasovanou pravdu také zjevit národu.

Podobně byla po roce 1989 zničena také *Lidová demokracie* (LD), deník a vydavatelství s často lidoveckou názorovou orientací. List totiž musel uvolnit mediální trh nově vznikajícím - resp. obnoveným - *Lidovým novinám* (LN). Konkurence by pak jistě byla silná. Přiznejme objektivně, že právě deník LD kladl velký důraz na mimořádně kvalitní a tehdy až neuvěřitelně objektivní kulturní rubriku. Přispívali do ní i naši špičkoví publicisté, specializovaní odborníci a skuteční profesionálové. Ti současní jim mnohdy nesahají ani po pomyslné »paty«. Stačí jen zalistovat v archívech zažloutlými stránkami... Nástupnické LN takové profesionality dosahují jen výjimečně.

Je možné dlouze pokračovat historickými srovnáními, to však není úkolem těchto úvah. Měli bychom spíše zvážít, zda letošní oslavy století samostatného státu nebyly spíše jednostranné, historizující. Zda se orientovaly také v premisách perspektivního vývoje. Byly tedy opravdu funkční? Vnučuje se otázka, zda se jen »nevytahujeme« snahami našich ctižádostivých a vskutku snaživých a dělných předků, abychom leckdy raději zapomínali na reálnou současnost. Měli bychom oslavy vnímat také vstřícně. Nejen tedy hodnotit, kam jsme dospěli, nýbrž současně s hledačskou touhou se zamyslet, kam vlastně spějeme, co chceme nacházet, čemu se snažíme blížit.

Tyto a další otázky i fakta by nás neměly nechat jen v »klídku« vlastního uchláčení. Motivují však k vnímání mnohem širších vazeb, než abychom se oddávali jen současným »parádám« všeho druhu? Také bychom se jistě neměli nechat šálit sebelákavějšími vějičkami všeho druhu - natož lacinými slovy.

Kam jsme to dospěli?

Dům číslo 761/2 kde se rovněž prodávají suvenýry

Dům číslo 375/9 s kde byla továrna na kovové zboží

REDAKČNÍ SLOUPEK

A budou o tom číst další generace

V mnoha místech naší země se sté výročí založení Československé republiky oslavilo velmi neokázale, civilně, skromně. Srovnáme-li centrální akce, tedy ty oficiální probíhající zejména v hlavních městě, s těmito místními, možno více upřímnosti a nadšení nalézt právě na straně občanů malých a menších obcí a městeček, kteří sto let od zrodu Československa připomněli a oslavili hlavně díky své osobní aktivitě. Peníze ani ocenění za to určitě nedostali, a ani je neočekávají.

Tak například v městečku Nalžovské Hory na Klatovsku, kde žije asi 1200 obyvatel, oslava probíhala taktó: občané se na základě výzvy obecního rozhlasu sešli u pomníku obětem první světové války. Čestnou stráž zaujali dobově oblečení členové klubu vojenské historie, kteří si říkají Pětatřicátníci. Starosta pronesl projev, v němž citoval ze sto let starých záznamů místní obecní kroniky (jakým unikátem a pokladem jsou ty naše obecní kroniky!). Představte si, že 28. října 1918 tůkal místní řidič učitel, osvícený a vzdělaný člověk, na okna svých sousedů, aby je radostně zpravil o tom, co se všechno v Praze stalo. Pak pánové ze sboru dobrovolných hasičů položili k pomníku věnec a slavnostní okamžik završila státní hymna a čestné salvy.

Radnice připravila i další program – na místním hřišti členové klubu Pětatřicátníků zájemcům předvedli vybavení našich legionářů v Itálii a pohovořili o jejich významu pro vznik republiky. Ačkoli 28. října 2018 bylo značně nevlídno, občané se dostavili v důstojném počtu.

V jiné části republiky, ve středočeských Staňkovicích, v předvečer 28. října zasadili na návsi - v součinnosti obecního úřadu a místního aktivního spolku chovatelů - tři lípy a položili také věnec k památníku obětem první světové války. Na obec, v níž žijí necelé tři stovky obyvatel, také pěkný příspěvek ke kulatému výročí.

Tyto drobné akce, jež se zcela samozřejmě odehrály ve stovkách, možná tisících našich obcí, jsou pro uvědomění si významu výročí i mezilidskou pospolitost stejně důležité jako ony akce velké, jež občané mohli sledovat v přímých televizních přenosech. Nejcennější na nich je, že ti, kteří se jich účastní, se neskrývají v anonymitě a jejich účast není vedena pocitem povinnosti ukázat se či předvést. Ovšem aby tradice pokračovala, pečovat je třeba o to, aby se jich účastnili hlavně mladí a děti.

Pochopitelně všechno dění kolem státního svátku v obcích zaznamenávají místní kronikáři, a tak si o tom budou moci číst i další generace. Doufáme, že za sto let bude co slavit a budou tady žít lidé hovořící česky.

Monika HOŘENÍ

K VĚCI

Zrušení karenční doby: úspěch KSČM, populismus ČSSD

Po několika letech snažení se konečně podařilo zrušit karenční dobu, která trestala zaměstnance za to, že jsou nemocní. Dlouho se KSČM usilovně snažila tuto asociální reformu z pera Topolánkovy pravicové vlády zrušit. Na krátkou dobu se to podařilo rozhodnutím Ústavního soudu, aby to vláda P. Nečase oklikou (obcházením zákona) vrátila.

Zdál se to být marný boj! Dokonce ani, když byla ČSSD u moci, tedy ve vládě, nenastal žádný posun k lepšímu. Proč asi? To snad tehdy ČSSD neměla zájem pomoci zaměstnancům, tedy lidem, kteří pracují, poctivě odvádějí daně a zaslouží si jistoty, i v době nemoci? Tehdy však byla sociální demokracie jednou z nejsilnějších stran a snažit se tak zřejmě tolik nemusela. Dnes máme však jinou dobu. Levicové strany se bohužel netěší takové podpoře mezi občany a ČSSD se propadá každým měsícem. Možná i to je ten důvod, proč se strana rozhodla zabojovat o hlasy voličů a podpořila zaměstnance. Jen populismus! Dnes sice můžeme společně se zaměstnanci slavit. Povedlo se! Na druhou stranu tady zůstává ona hořká pachuč, kterou za sebou zanechali někteří sociální demokraté, kteří asi již zřejmě zapomněli na to, že jsou ve vládě již druhé volební období. Tedy dost dlouhou dobu na to, aby se s touto letitou křivdou vůči pracujícím vypořádali. Vítězství pro ČSSD? Nemyslím si. Spíš ostuda. Nezlobte se na mě!

Vojtěch FILIP, 1. místopředseda Poslanecké sněmovny a předseda ÚV KSČM

Stát je garantem bezpečnosti potravin, ale ne jejich kvality

Státní dozorové orgány dělí nevyhovující potraviny na nejakostní, falšované a nebezpečné. Nejakostní jsou ty, co nedodrží složení určené právními předpisy nebo uvedené v označení potraviny. Falšované uvádějí zákazníka při nákupu v omyl, neboť zamlčují důležité informace o složení potraviny nebo o jejím původu. A ty, co jsou již označeny za nebezpečné, obsahují nepovolené látky, překračují limity povolených látek nebo neuvádějí alergeny. Také často jeví známky kažení, plísně, škůdce, obsahují cizorodé předměty apod.

Často můžeme slyšet, že největší podíl na nekalitních potravinách mají sami spotřebitelé, kteří vytvářejí obrovský tlak na ceny potravin. Důsledkem toho dostane výrobce nebo dodavatel jasnou zakázku vyrobit potraviny za cenu, za kterou nelze nakoupit ani správné suroviny, takže ji poctivě vlastně nelze vyro-

bit. Tlak na cenu ale přeci neospravedlňuje ani výrobce ani prodejce k tomu, aby se potraviny tak říkajíc na hraně zákona na našich pultech objevovaly. Nekvalitní potraviny nemají v obchodě zkrátka co dělat a zákazník by neměl být ten, co je bude s lupou a slovníkem v ruce odhalovat. A to, že je pro řadu spotřebitelů nejdůležitější cena je smutný fakt, kterému se v případě většiny důchodců nebo třeba matek samozivitelé nelze divit.

A jeden příklad, jak se dá cokoli obejít. Všemi oblíbený špekáček je druhem uzeniny, připravovaný z jemně kulturované směsi vepřového a hovězího masa, s vložkou z uzeného špeku, která mu dala název. Pravý špekáček podle původní receptury by se měl skládat z 50 procent hovězího zadního masa z mladých kusů, z 20 procent bez kůže a 30 procent na kostičky nakrájeného špeku a měl by být kofeněn, pepřen, případně i trochou. Od roku 2011 jsou špekáčky zapsané v seznamu zaručených tradičních specialit, který registruje. U spotřebitelského testu většina špekáčků více či méně

nakonec původní receptuře vyhověla. Ale existují i levnější tábornické pochoutky, které, když se trochu jinak jmenují, už žádné požadavky na recepturu nemají. A tak různé opékáčky, buřty, buřtíky nebo táboráčky mohou obsahovat kuřecí nebo vepřové kůže, drůbeží separát, barviva, tzv. éčka, sójovou nebo pšeničnou mouku a podobně, také obsah masa není nikde pevně stanoven.

Kvalitu potravin kontroluje SZPI podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ten odpovídá principům kontroly potravin uplatňovaným ve státech Evropské unie. V rámci stanovených kompetencí kontrolují zemědělské výrobky, potraviny nebo tabákové výrobky. Od roku 2015 také přibyla reklama a pokrmy v zařízeních společného stravování. Sankce by měly být tak vysoké, aby se nevyplatilo ani výrobci ani prodejci fungovat na oné hraně zákona. Kontrola totiž musí být hlavně v zájmu státu a jeho kontrolních orgánů. A všichni musí vědět, že se nekvalita a klamání spotřebitele nevyplácí.

Leo LÚZAR, poslanec (KSČM)

Cesta ke zvýšení mezd řidičů i udržení dopravní obslužnosti

Mzdy řidičů autobusů jsou již nějakou dobu politickým tématem, které se v minulých letech dostalo i na jednání vlády Bohuslava Sobotky. Ta rozhodla o navýšení odměn pro řidiče. Za KSČM mohu jednoznačně říct, že šoféři a šoférky z povolání si vyšší ohodnocení své práce rozhodně zaslouží! Avšak postup minulé vlády se nesl v duchu hesla »chyťání hada cizí rukou«. Tedy vláda něco slíbila a kraje byly a jsou nuceny toto realizovat.

Nedávno vyšlo několik zpráv o aktuální situaci s autobusovými dopravci v Jihomoravském kraji a s ohledem k tomu, že není úplně jednoduché se v nich zorientovat, je nutné přiblížit postup kraje, který má podporu i klubu KSČM. Jihomoravský kraj se snažil kompenzovat výše uvedené rozhodnutí vlády, nicméně další

»problém« přineslo zvyšování minimální mzdy a kraj tak neměl v rámci stávajících smluv s dopravci za dodržení zákonných podmínek prostor, jak reagovat na zvýšené finanční požadavky. Kraj se tedy rozhodl ukončit smlouvy z roku 2011 s dopravci a vypsat nové soutěže, které budou reagovat na danou situaci. To se netýká například Znojemska, neboť zde již v soutěži byly zahrnuty zvýšené finanční požadavky na mzdy řidičů. V posledních dvou letech ovšem kraj uvolnil téměř 200 milionů na zvýšení odměn řidičů – konkrétně 107 milionů v roce 2017 a 86 milionů korun letos – a k tomu během výpovědní doby přidá kraj dalších 179 milionů korun.

Ukončení smluv bylo tedy učiněno právě proto, aby mohli řidiči dostat přidáno a zároveň aby nebyla ohrožena dopravní obslužnost kraje. Oba tyto aspekty jsou pro KSČM důležité, a proto tento postup vedení Jihomoravského kraje zastupitelé za KSČM podporují. Věřím, že se už neobjeví v souvislosti s krajskou dopravou nesmysly typu »kraj odmítá navýšení plateb dopravcům«, protože se nezakládají na pravdě. Kraj totiž musí dodržovat zákon a nemůže vysoutěžené podmínky dle zákona o veřejných zakázkách tak zásadně měnit.

Zdeněk KOUDELKA, člen výboru pro dopravu a územní plánování Zastupitelstva Jihomoravského kraje

Jako obyčejně jsem se na České televizi díval na pořad o lidových zvycích a lidové písni. Jde o záslužný pořad, alespoň pro nás starší, i když nevím, proč by ho neměli poslouchat i ti z generací mladších. Jde přece o naši minulost, o to, jak na ni navazujeme, o naše tradice a jednou i o tradice, až dospějí, těch nejmladších. U angloamerických hitů si těžko budeme upevňovat své vlastnictví a rozvíjet své češství.

Tentokrát na pořadu byl soubor z moravských Boršic. Představil se nám v krojích, které přetrvaly věky a na nichž švadleny z dávné minulosti nechaly kus svých očí a rozpíchaných prstů, a krásnými písněmi, které nás stále mohou inspirovat. Ani v tomto pořadu se však nevystríhala televize politického školení. Zpovídala pamětníka..., ale byl to vůbec pamětník, když ho natáčeli mimo soubor ve zcela jiném prostředí? Dozvěděli jsme se od něj o začátcích souboru, o sbírání písní na »Hradištsku«, aby pak mohly být znovu zazpívány lidem. Šlo jistě o záslužnou činnost, pokud to takto bylo. Jenže

onen »pamětník« nám sdělil ještě jednu informaci. Prý, řekl nám posluchačům, »komunisté neměli zájem o lidovou hudbu, taková to byla doba«. Měl pravdu, nebo neměl? Chtěl se zalíbit televiznímu štábu, nebo dostal přímo za úkol říci takový nesmysl? Nevím. Onoho muže jsem

Také politika

viděl poprvé a zřejmě naposled. Byl ostatně zajímavý jen zmíněným výrokem. Jinak »tok děje« nám mohl klidně přiblížit primáš souboru. Mimochodem perfektně hrajičho. Ale k věci.

Minulému režimu lze jistě vyčítat mnohé. Tak jako režimu každému, tak jako nejdokonalejší divadelní hře, nejlépe napsané knize či písni zpívané Šulákovou. I o ní se Česká televize otřela, když zpodobovala její způsob zpěvu. Vyčítat předlistopadovému režimu, že neměl zájem o lidovou píseň, je však absolutní nesmysl. Lidové soubory dokonce vznikaly či obnovova-

ly svou činnost, jejich primáši či vedoucí chodili po kraji a vypyčovali se nejstarším pamětníkům, aby doplnili svůj repertoár. Proto mnohá z písní, která by jinak zapadla, se navrátila k lidem. Soubory byly na jižní Moravě snad v každé vsi, ale zcela jistě v každém kulturním zařízení, každého kulturního domu. Nebyla jen Šuláková, byla i Gricová, byli další a další. Naše soubory s lidovou písní, napadá mi jako příklad Straňanka, z místa nepřilíš vzdáleného od Boršic, jezdily se svými písněmi do světa. Byly však i jiné soubory.

Kéž by dnes tolik podpory pro svou záslužnou činnost, pro své snažení zachoval lidovou píseň nejen pro současnost, ale i pro generace budoucí, dostaly i ty soubory dnešní.

Václav ŠENKÝŘ, zastupitel města Děčína (KSČM)

Mohla to být oslava skutečně všech

Plejáda chvály na první republiku nás doprovázela více dnů, a zřejmě ještě chvíli bude doprovázet. Nejsm jejím absolutním kritikem ani stoupencem. Vidím negativa i pozitivita. Tak by se ke každé dějinné události mělo přistupovat, kromě takových, jakými byl Mnichov, mám-li se zastavit u jednoho z osmičkových výročí. Ti, kteří nás školili v nedávných dnech, měli však jiný muštr. Kladný byl 28. říjen 1918, i když zazněly i hlasy skalních monarchistů, té anomálie 21. století, ale budí, každý má právo na názor. Každý? Každý ne, tedy takový názor, který by byl zveřejněn.

Po plejádě chvály přišly i hany. Mírné, pokud jde o rok 1938, velmi ostré, pokud jde o čtyřicátý osmý. Šedesátý osmý byl omezen na 21. srpen. Alespoň v České televizi, která určovala směr. Jde přece o veřejnoprávní médium, tedy médium nás všech, které si platíme, a tudíž myslí za nás. Kousek za kousem nám redaktoři a lidé tváříci se jako historici vsugerovávali své myšlenky. Měli jsme jim věřit a mnozí jim jistě věřili.

Ale nejde o osmičková data. Jde o dobu, která jimi začínala nebo končila. Rok 1918 byl jasný. Tam byl začátek samostatného národního (česko-slovenského) vývoje, rok 1938 byl koncem vcelku demokratické republiky, v každém případě ve srovnání s okolními zeměmi, vzorově, a začátkem hrůzného okupace, i když český fašismus se k ní krok za krokem

po Mnichovu dopracovával. Také rok 1948 byl začátkem, vlastně reakcí na negativa z předmnichovské republiky. Kdyby nebyla, těžko by byl »únor«. Ta doba po něm přinesla nejen padesátá léta, tedy jejich první polovinu, ale i léta šedesátá a ohromný rozmach průmyslu, vzestup školství a zdravotnictví, které tu najednou ve všech svých disciplínách byly pro všechny. Mnozí z těch, kteří tvrdí, že nemohli tehdy studovat, často nemluví pravdu, protože společně s námi, většinou studentů, na vysokých školách najednou studovali děti mnoha předválečných veličin či dokonce těch, kteří před a po Mnichovu byli u toho. Tím netvrdím, že mohla být místa, kde msta zvířezila nad tolerancí.

Ani onen rok 1968 nebyl černobílý. Přinesl Akční program, který nabízel takové svobody, o nichž si generace

před tím, včetně těch předmnichovských, mohly nechat jen zdát, uvolnění, jaké nebylo ani v západních zemích, hlavou státu se stal generál Svoboda. To jako by nebylo. Vše smazal 21. srpen. Ve shodě se všemi stranami se také komunisté k němu stali negativně. Následovalo období, které se dnes nazývá »normalizace«. Bylo však možné postupovat jinak? Mohl se Beneš v době Mnichova neřídit diktátem mocností? Mohlo to udělat tehdejší vedení státu? Gustáv Husák jen řešil vzniklou situaci a vyřešil ji. Na rozdíl od dnešních hypotetických kritiků. Ti, kteří nám dnes káží z obrazovek, tehdy nežili. Nevědí, co se dělo. A ostatně, nikdo nenabídl ani dnes nenabízí jiné řešení.

A je to rok 2018. Prý nejlepší doba v existenci našeho státu vůbec. O desetitisících vykradených a zru-

novaných fabrik se nemluví, o ztrátě velkého kusu naší suverenity, o tom, že značná část našeho národního bohatství, rodinného stříbra, vlastní nadnárodní instituce, které své zisky směřují mimo naši vlast, také ne, o desetitisících nezasetých ploch, na nichž mohlo zrát obilí, o tisících bezdomovcích a naproti tomu desítkách či stovkách miliardářů, kteří byli u toho, »když se zhaslo«, ani o jednotném výkladu dějin, jenž na hlavu staví osvobodné myšlenky a jednání. Škoda. Sto let republiky mohla být oslava skutečně všech.

Jaroslav KOŽAR

Články na této stránce vyjadřují názory a poznatky autorů, redakce neodpovídá za jejich obsah.

Městské hromadné dopravě chybějí řidiči, údajně je odrazují podmínky způsobilosti

Městským dopravním podnikům v České republice chybějí stovky řidičů. Nejhorší situace je kvůli přísným podmínkám posuzování zdravotní a odborné způsobilosti u řidičů tramvají a trolejbusů, řekl výkonný ředitel Svazu dopravních podniků ČR Antonín Macháček. Ministerstvo dopravy nyní připravuje novelu vyhlášky, která by měla zmírnit podmínky posouzení zdravotní způsobilosti řidičů drážních vozidel.

Svaz sdružuje 20 největších provozovatelů městské dopravy v ČR, které zaměstnávají zhruba 9500 řidičů.

Macháček upozornil, že situace je o něco lepší u řidičů autobusů, naopak u tramvají a trolejbusů se dopravní podniky potýkají s velkým nedostatkem. Příčinou jsou podle něj rozdílné podmínky pro odbornou a zdravotní způsobilost řidičů, které jsou pro řidiče drážních vozidel přísnější než u autobusů. Podle Macháčka se nejčastější problémy vyskytují například při zkouškách z barvocitu, které nejsou u silniční dopravy povinné, u drážní naopak. Mnoho řidi-

čů tak musí být časem převedeno do autobusů. Přísnější pravidla v ČR, které odrazují část uchazečů.

Podniky proto jednájí s ministerstvem dopravy o úpravě podmínek. »O tomto problému víme a řešíme ho,« uvedla Lenka Rezková z tiskového oddělení ministerstva. Úřad připravuje změny, které by měly podmínky pro řidiče drážních vozidel v rámci městské hromadné dopravy srovnat s podmínkami pro řidiče autobusů.

»V tomto směru nevidíme důvod, aby byly rozdíly z hlediska zdravotní způsobilosti pro řízení zejména trolejbusu a autobusu,« podotkla Rezková. Doda-

la, že vyhláška je vydávána společně s ministerstvem zdravotnictví, které tak bude muset úpravy odsouhlasit.

S nedostatkem řidičů se dopravní podniky vypořádávají různě. Podle Macháčka u části podniků klesl počet řidičů pod kritickou hodnotu a dopravci tak musí snižovat počet spojů a nevypravují některé linky podle platných jízdních řádů. Další část se snaží nedostatek šoférů vyrovnat například vyššími přesčasy.

Problém se podle svazu navíc prohlubuje. V období ekonomického růstu podle Macháčka mnoho zaměstnanců odchází za lepšími mzdovými podmínkami zejména do soukromých firem.

S nedostatkem řidičů se potýkají i dopravci v dálkové autobusové dopravě, kde schází asi 5000 šoférů. Přes 15 000 profesionálních řidičů podle dopravců chybí v nákladní dopravě.

ILUSTRÁČNÍ FOTO – Haló noviny/JH ZIKMUND

Zveřejněn nový jízdní řád na dráze

Na železnici bude v příštím roce obnoven provoz na dvou regionálních tratích, na další dvě naopak již vlaky nevyjedou. Správa železniční dopravní cesty (SŽDC) zveřejnila nový jízdní řád na svém webu. Platit začne od 9. prosince. Na hlavních koridorech se doprava příliš nezmění, zrychlí především vlaky mezi Prahou a Plzní.

Mezi největší změny patří obnovení sezonního víkendového provozu na tratích Moravské Budějovice-Jemnice a Opava-Svobodné Heřmanice. Nově naopak nebudou vlaky jezdit na trati mezi Svojsínem a Borem. Kvůli plánovanému otevření nových tunelů mezi Plzní a Ejovicemi zanikne také trať Plzeň-Chrást u Plzně.

Na hlavních koridorech se doprava příliš nezmění. Novinkami v provozu Českých drah je nové noční spojení jižní Moravy a Ostravy s Berlínem. Státní dopravce zároveň některé spoje posílí, jde například o spoje mezi Prahou a Opavou a páteční linku z Prahy do Košic. Díky novým tunelům zrychlí spojení mezi Prahou, Plzní a Mnichovem.

RegioJet rozšíří spojení o pár vlaků na trase Praha-České Budějovice. Nově budou žluté vlaky zastavovat ve Skalici nad Svitavou. Ostatní spoje RegioJetu mezi Prahou, Ostravskem, jižní Moravou a Slovenskem zůstanou beze změny.

Leo Express zachoval stejný rozsah provozu jako dosud, největší změnou je zrychlení spojů mezi Prahou a Košicemi o 17 minut. Černozlaté vlaky tak budou opět jezdit zejména trase Praha-Bohumín, v menším rozsahu budou zajíždět do Karviné, Starého Města a na Slovensko.

Nový jízdní řád podle SŽDC obsahuje 9509 pravidelných a 152 příležitostných spojů celkem 13 dopravců. Z pravidelných spojů je 704 dálkových a 8805 regionálních.

Znovu bude uvedena do provozu Jemnická dráha.

FOTO – railwaycapital.cz

Obrador chce zarazit čachry oligarchů

Obyvatelé Mexika v referendu rozhodli, že chtějí zastavit výstavbu nového mezinárodního letiště, která je největší investicí do infrastruktury v zemi za posledních několik desetiletí. Pro zastavení stavby se vyslovilo 70 procent voličů, účast byla ale velmi nízká.

Andrés Manuel López Obrador, jenž nastoupí do funkce prezidenta Mexika 1. prosince, uvedl, že bude výsledek hlasování respektovat. Projekt za 13 mi-

liard dolarů (295 mld. Kč) je přitom už z jedné třetiny hotový, informovala agentura AP.

»Rozhodnutí občanů je demokratické a racionální,« uvedl López Obrador. »Lid rozhodl,« dodal.

Hlasování se stalo terčem kritiky mimo jiné kvůli velmi nízké účasti - ve 129milionové zemi hlasoval totiž jen něco přes milion voličů. Nastupující prezident ale kritiku odmítá. Jak uvedl, Mexičané ustoupením od

projektu ušetří asi pět miliard dolarů (114 mld. Kč). Nejdůležitější je ale podle něj to, že zastavení projektu bude ukončena korupce.

S výstavbou nového mezinárodního letiště blízko města Texcoco, asi 30 kilometrů od centra metropole Mexika, začala nynější vláda prezidenta Enrique Peñi Niete v roce 2015. Do letošního září uzavřela v rámci tohoto projektu na 470 smluv s firmami, mezi nimiž jsou

i podniky nejbohatšího muže Mexika Carlose Slima, upozornil deník El País.

Nové letiště mělo nahradit současné mezinárodní letiště Benita Juáreze, které je nejfrekventovanějším letištem v Latinské Americe. Nastupující prezident ale podporuje renovaci současného letiště a výstavbu nového letiště na místě vojenské letecké základny v obce Santa Lucia, která leží asi 50 kilometrů od centra metropole Mexika.

SOCIÁLNÍCH POHŘBŮ ZA 10 LET DESETKRÁT VÍC

V ČR se loni uskutečnilo 1450 sociálních pohřbů, meziročně o dva více. Jejich počet je zhruba stejný posledních šest let, ve srovnání s rokem 2007 je ale více než desetkrát vyšší. Sděli to mluvčí ministerstva pro místní rozvoj (MMR) Veronika Vároši. Tyto pohřby zajišťují obce. Loni náklady na tyto pohřby vzrostly o 1,7 % na 9,75 mil. Kč. Podle údajů ČSÚ za loňský rok v ČR zemřelo 111 400 osob, nejvíce za posledních 20 let. Meziročně počet vzrostl o 3,4 %. Sociální pohřby tvořily 1,3 %. Obce tyto pohřby vypravují na základě zákona o pohřebnictví a jeho vyhlášky. Od září 2017 je účinná novela zákona o pohřebnictví, která obci stanoví povinnost uložit urnu s lidskými ostatky ze sociálního pohřbu na hřbitov. Pokud obec zajistí pohřeb místo pozůstalých, přihlásí svoji pohledávku do pozůstalosti. Pohledávka zahrnuje náklady na pohřbení a opatření hrobového místa. Dědicové jsou pak povinni nahradit státu tyto útráty. Pokud bylo řízení o pozůstalosti zastaveno, nebo k němu nebyla dána pravomoc českých soudů, náklady obci uhradí MMR. V ČR loni bylo zhruba 5800 pohřebišť, z toho asi 5500 veřejných a 300 neveřejných, zejména židovských. Celkem je na hřbitovech v ČR asi 12,1 mil. pronajatých nebo opuštěných hrobových míst.

ŘECKO DÁL ROZPRODÁVÁ STÁTNÍ MAJETEK

Řecká privatizační agentura podepsala dohodu o prodeji podniku na opravy železniční kolejové techniky ROSCO společnosti TrainOSE, dceřiné firmy italského železničního operátora Ferrovie Dello Stato Italiane, za 22 mil. eur (569 mil. Kč). Vyplývá to ze sdělení privatizační agentury. Železniční firma TrainOSE, kterou Řecko italské společnosti prodalo v loňském roce, byla jediným subjektem, který letos předložil nabídku na ROSCO. Pro řeckou vládu ale byla příliš nízká a požádala TrainOSE o zvýšení nabízené sumy, uvedla agentura Reuters. ROSCO poskytuje služby v oblasti údržby, oprav a rekonstrukcí kolejových vozidel pro železnice a jiné tratové systémy. Řecko k privatizaci státních podniků přinutili jeho věřitelé MMF, EU a ECB. Atény zatím prodejem státních podílů získaly zhruba pět miliard eur a doufají, že do roku 2019 to budou ještě další tři miliardy eur.

Stránku připravil Ivan CINKA

Japonští sýraři očekávají evropskou invazi

Vzpomíná na to, jako kdyby to bylo včera. Kazuhiko Očiai objevil při návštěvě Francie nespočetné druhy sýrů: tvrdé, měkké, krémové... To jej přivedlo k tomu, aby změnil svou profesi. O 30 let později vyrábí tento bývalý japonský vědec, který se specializoval na chov dobytka, ve svém podniku skrytém v horách u města Nasušio-bara severně od Tokia pět druhů sýrů.

Prodej jeho sýrů se během deseti let zesetonásobil a letos dosáhl 20 milionů jenů (4 mil. Kč). »Nedokážu vyhovět poptávce!« řekl agentuře AFP Očiai, obklopen svým malým týmem, který balí brie, caciocavallo a další druhy sýrů.

Avšak čtyřicetiletý výrobce sýrů nemá v duši klid. Japonsko totiž letos v létě podepsalo s Evropskou unií rozsáhlou obchodní dohodu pojmenovanou JAFTA (Japan-EU Free Trade Agreement), na jejímž základě se budou postupně odstraňovat cla na dovážené sýry, která dnes dosahují 29,8 procenta.

»Budoucnost mě zneklidňuje,« svěřuje se výrobce sýrů, který se obává, že japonský trh zaplaví velké množství evropských sýrů. »Očekávám tvrdou konkurenci, pokud jde o cenu, ale tu naši snížíme jen těžko, protože výroba je náročná,« říká.

Dohoda uzavřená s Bruslem by měla vstoupit v platnost příští rok. Týká se zóny volného obchodu, která by představovala téměř třetinu světového hrubého domácího produktu.

Japonci si postupně zvykají sýry konzumovat: v roce 2007 podle ministerstva zemědělství snědli 279 000 tun a loni už 338 000 tun sýra, z toho byly tři čtvrtiny zahraničního původu. V přepočtu na

jednoho obyvatele to však je pouze 2,66 kilogramu, zatímco Francouzi snědí 27,2 kg a Němci 24,7 kg sýrů ročně.

Evropským výrobcům se tak otevírají slibné perspektivy. Většina sýrů totiž zatím pochází z Austrálie a Nového Zélandu.

Na ostrově Hokkaidó, kde se produkuje téměř všechno mléko používané k výrobě sýrů, se chovatelům dobytka rovněž dělají vrásky na čele. »Obávám se, aby poptávka po sýrech vyrobených v Japonsku neklesla,« uvedlo místní zemědělské družstvo. Japonská vláda ve snaze udržet si voliče již stanovila pomoc výrobcům sýrů ve výši 15 miliard jenů (3 mld. Kč).

V Japonsku se navíc mnozí z dohody s Bruslem radují, například značka Vinos Jamazaki, která ve svých 25 prodejnách nabízí třicet druhů sýrů dovážených zejména z Francie. Nyní se jejich cena pohybuje kolem 1000 jenů (asi 200 Kč) za deset dekagramů. To je dvakrát více než stojí podobný japonský sýr. »Jestliže budou naše výrobky cenově přístupnější, přilákáme mnohem více zákazníků,« řekl Jošihiro Jao, který šéfuje obchodu v centru Tokia. Sýr se dnes dováží při slavnostních příležitostech, ale v budoucnu se podle něj snad stane všedním pokrmem.

ILUSTRÁČNÍ FOTO – needpix.com

Pákistán se noří do středověku

Propuštění křesťanky Asii Bibiové, původně odsouzené v Pákistánu k trestu smrti za rouhačství, bylo podle agentury AP pozdrženo.

Ženu po osmi letech zprostil nejvyšší soud tento týden viny, což vyvolalo demonstrace radikálních muslimů po celé zemi. Ti požadují, aby byla žena veřejně oběšena. Rozhovory mezi vládou a islámskými radikály nepřinesly výsledek. Protestní akce se včera konaly v pákistánských městech již třetím dnem, vlivná pákistánská armáda včera ale varovala, že její trpělivost má své hranice.

Většinu protestů proti verdiktu nejvyššího soudu organizuje islamistická strana Tehrik-e-Labajk (TLP). Demonstranti v minulých dnech zablokovali důležité dopravní tepny a zapalovali automobily.

Radiální pákistánský islámský duchovní Háfiz Saíd, kterého Spojené státy a Indie viní z přípravy teroristických útoků v indické finanční metropoli Bombaji se 166 obětními z roku 2008, svolal na včerejšek masové protesty. Uskutečnit by se měly po tradičních pátečních modlit-

Maulana Fazalur Rehman, šéf islamistické strany Jamiar Ulema-e-islam, včera vyzýval k veřejné oběšeni Bibiové. FOTO – ČTK/AP

bách. Pákistánské úřady včera uzavřely školy.

Demonstranti požadovali, aby Bibiové bylo znemožněno opustit zemi, k čemuž se podle svého bratra z bezpečnostních důvodů po propuštění chystá. Pákistánský ministr informací Fauád Čaudhri požadavek odmítl a dodal, že vláda nepřijme žádný diktát.

Úřady posílily bezpečnostní opatření kolem blíže neupřesněného místa, kde je Bibiová držena. Představitelé věznic ve čtvrtek řekli, že minulý měsíc byli zatčeni dva muži, kteří plánovali Bibiovou uškrtit.

Rodina Bibiové očekává její propuštění od čtvrtečního večera. Její manžel se s dětmi vrátil z Británie a čeká na propuštění své ženy, aby mohli společně odletět pryč z Pákistánu. Některé země, například Francie a Španělsko, již rodině nabídly azyl.

Demonstranti, kteří kromě oběšeni Bibiové požadují i smrt trojice soudců, kteří křesťanku osvobodili, pokračují v blokádě klíčové silnice spojující metropoli Islámábád s nedalekým posádkovým městem Rávalpindi. (čtk)

OHLÁŠENA

DALŠÍ SCHŮZKA

Ruský prezident Vladimir Putin a jeho americký kolega Donald Trump se ke společnému jednání setkají na okraj summitu největších ekonomik světa G20 v Argentině, který se koná na přelomu listopadu a prosince. Včera to podle agentury Reuters oznámil kremelský poradce Jurij Ušakov. O schůzce obou prezidentů v Argentině řekl, že to bude dlouhé a významné jednání. Argentina hostí summit šéfů států a vlád G20 od 30. listopadu do 1. prosince. Trump s Putinem se tento měsíc osobně setkají také 11. listopadu v Paříži na okraj oslav 100. výročí konce první světové války. Tato schůzka bude na rozdíl od té v Argentině podle Ušakova jen krátká. Setkání v Paříži již Bílý dům potvrdil, k Argentině se ještě oficiálně nevyjádřil.

NEHODA

PO ŠARVÁTCE

Šarvátka řidiče s pasažérkou způsobila v Číně autobusovou nehodu, při níž zemřelo nejméně 13 lidí. Autobus se ve městě Čchung-čching na jihovýchodě země zřítil z mostu do řeky Jang-č'-ťiang.

Po prozkoumání záběrů z kamery uvnitř vozu dospěla čínská policie k závěru, že příčinou nedělní tragédie byla hádka a fyzická potyčka jedné z cestujících s řidičem, uvedla dnes. Osmáctyřicetiletá žena byla podle policie rozhořčena kvůli tomu, že řidič projel zastávku, na níž chtěla vystupovat. Začala proto řidiče bít svým mobilním telefonem, čemuž se muž bránil, vrátil jí úder a nevěnoval se řízení. Na záznamu jsou slyšet výkřiky zděšení pasažérů ve chvíli, kdy autobus vjel do protisměru, prorazil zábradlí a zřítil se do vody.

VZÁJEMNÉ

ZRUŠENÍ SANKCÍ

USA včera zrušily sankce vůči dvěma tureckým ministrům, které zavedly začátkem srpna kvůli dlouhodobému zadržování amerického pastora Andrewa Brunsona v Turecku.

Brunson byl v říjnu propuštěn a odjel do USA. Agentura Anadolu včera uvedla, že Ankara ruší odvetné sankce vůči dvěma americkým ministrům.

Agentura Reuters včera informovala, že Spojené státy vyškrtly ze svého sankčního seznamu tureckého ministra spravedlnosti Abdulhamita Gula a ministra vnitra Suleymana Soylua. Ankara v reakci na to ruší sankce vůči americké ministryni pro vnitřní bezpečnost Kirstjen Nielsenové a vůči ministrové spravedlnosti Jeffu Sessionsovi. Po uvalení sankcí na ministry si obě země také vzájemně zvýšily cla na dovoz zboží.

GATESOVI RUŠÍ

DARY SALMÁNOVI

Nadace Billa a Melindy Gatesových zruší většinu z příspěvku pěti milionů dolarů (asi 115 milionů korun), který slíbila neziskové organizaci vedené saúdskoarabským korunním princem Muhammadem bin Salmánem.

Podle mluvčího nadace je hlavním důvodem rozhodnutí vražda saúdskoarabského novinaře Džamála Chášukdzího. Gatesovi vyplatí nadaci korunního prince nazvané MiSK 1,5 milionu dolarů, které už se zavázali poslat na granty této nadace. Ta podporuje vzdělávání a zapojení mladých v oblasti digitálních médií a technologií. Další peníze už ale saúdskoarabské nadaci manželé Gatesovi nepošlou. Nadace Billa a Melindy Gatesových je nejobhatší charitativní organizací na světě. Na konci loňského roku měla k dispozici 51 miliard USD (1,1 bilionu Kč).

Migrační exodus

Ze Salvadoru vyrazily další dvě karavany migrantů, které míří k hranicím Spojených států. Následují tak dvě skupiny asi 9000 lidí, kteří se vydali na cestu o dva týdny dříve z Hondurasu a nyní jsou na jihu Mexika.

Mexický ministr vnitra Alfonso Navarrete včera označil situaci za humanitární krizi. Ve skupinách, které jdou pěšky už asi tisíc kilometrů, jsou i nemocné děti a těhotné ženy.

První skupina, v níž je podle médií asi sedm tisíc lidí, se včera rozhodla změnit trasu mimo jiné z bezpečnostních důvodů. Místo trasy dále přes centrum státu Oaxaca se skupina rozhodla jít přes stát Veracruz i proto, že na dříve zvolené trase nejsou zdravotnická zařízení, která by mohla poskytnout pomoc zejména dětem.

Druhá karavana, čítající asi 2000 lidí, je nyní jižněji v mexickém státě Chiapas. Další dvě skupiny po tisíci migrantech ve středu vyrazily ze Salvadoru. »Jdeme pryč, protože je tu chudoba a není tu bezpečno,« řekla agentuře EFE María Cortezová (36), která na cestu vyrazila s manželem a pěti dětmi ve věku 19 let až tři roky.

Nynější situace je podle mexického ministra vnitra nebyvalá. »Není to už jen karavana, je to migrační exodus. Mexiko zažilo málo migračních krizí jako je tato,« řekl včera ministr Navarrete. Kritizoval také amerického prezidenta Donalda Trumpa, že z karavan migrantů udělal téma kampaně před volbami do amerického Kongresu. (čtk)

OSN vyzvala ke zrušení embarga

Valné shromáždění OSN ve čtvrtek opět schválilo rezoluci, která vyzývá Spojené státy k ukončení jejich hospodářského embarga vůči Kubě. To zavedly USA začátkem 60. let minulého století.

K jeho zrušení vyzývá Valné shromáždění OSN už od roku 1992, protože podle většiny zemí jen zhoršuje ekonomickou situaci Kubánců. Svůj hlavní cíl, pád komunistické vlády na Kubě, embargo nespĺnilo.

Pro rezoluci hlasovalo 189

ze 193 členských států, proti byly pouze USA a Izrael. Moldavsko a Ukrajina se hlasování neúčastnily. Rezoluce má jen symbolický význam, není nijak vymahatelná a protikubánské embargo může zrušit jen americký Kongres.

Spojené státy proti této rezoluci hlasovaly pokaždé s výjimkou roku 2016, kdy se americká delegátka z rozhodnutí tehdejšího prezidenta Baracka Obamy hlasování zdržela. Obama totiž v roce 2015 po více než půlstoletí obnovil diplomatické vzta-

hy s Kubou, proces usmířování ale jeho nástupce Donald Trump zastavil.

Zákaz vývozu amerického zboží na Kubu, vyjma léků a některých potravin, zavedla v říjnu 1960 vláda prezidenta Dwighta Eisenhowera rok a půl po vítězství kubánské revoluce a poté, co kubánská vláda mimo jiné znárodnila i majetek zahraničních firem. V lednu 1961 přerušily USA s Kubou diplomatické styky a rok nato uvalily embargo na veškerý obchod s Kubou. (čtk)

Španělská prokuratura požaduje v obžalobě bývalého vedení Katalánska 25 let vězení za vzpouru pro bývalého katalánského vicepremiéra Oriola Junquerasa. Tresty od 17 let do osmi měsíců vězení navrhuje i pro další téměř dvě desítky politiků kvůli jejich snahám o nezávislost Katalánska. Obžalobu v případě činů ohrožujících stát vznáší španělská vláda prostřednictvím ministerstva spravedlnosti. Na snímku ministryně spravedlnosti Dolores Delgadová na včerejší tiskové konferenci. FOTO – ČTK/AP

»Houslový les« poničen

Prudké bouře v Itálii negativně ovlivní výrobu houslí. Orkán a prudké srážky zničily i značnou část »houslového lesa« v rezervaci Paneveggio, odkud pochází dřevo pro výrobu hudebních nástrojů, informovala včera agentura APA.

Les u obce San Martino di Castrozza v italských Dolomitech je cenný díky svým smrkům a jedlím, jejichž dřevo je obzvláště vhodné pro výrobu hudebních nástrojů. Takzvaný »houslový les« se rozkládá na ploše 2700 hektarů. Převážně smrkový les je největším souvislým lesem v italských Alpách a leží v nadmořské výšce od 1500 do 2000 metrů. »Pětina lesa už neexistuje. Stovky hektarů lesa byly zničeny,« citoval deník La Repubblica lesníka Paola Kovace.

»Srážky promáčely půdu. Vítr o rychlosti 200 kilometrů za hodinu zničil celé části

lesa,« zdůraznil Kovac. Škody jsou podle něj obrovské. »Abychom opět získali cenné dřevo, které se hodí na výrobu nástrojů, budeme muset čekat dvě staletí. Za 40 let snad budeme mít mladý les,« věří Kovac. Benátčané dříve používali dřevo z místního lesa na stavbu lodí. Slavným se les stal v období renesance, kdy se zdejší stromy začaly používat na výrobu houslí. V 17. století oblast navštívil i slavný houslař Antonio Stradivari z Cremony, aby si tu opatřil nejlepší kmeny.

Bouře si v Itálii od pondělka vyžádaly nejméně 17 obětí. Mezi nejpostiženější oblasti patří alpské regiony, jako je severoitalská provincie Belluno, kde jsou mnozí lidé už několik dní bez elektriny a některé obce jsou kvůli sesuvům půdy odříznuté od světa. (čtk)

Kubánský ministr zahraničí Bruno Rodríguez Parrilla (druhý zprava) v debatě s diplomaty různých států, kteří mu před hlasováním přišli vyjádřit solidaritu. FOTO – ČTK/AP

Největší sochu na světě mají Indové

V indickém státě Gudžarát byla ve středu odhalena 182 metrů vysoká socha indického bojovníka za nezávislost Vallabhbháho Patéla, jež je nejvyšší sochou na světě, uvádí BBC. Slavnostnímu odhalení díla, které stálo 403 milionů dolarů (9,2 miliardy Kč), přihlížel i premiér Indie Naréndra Módí. Projekt prosadil navzdory kritice, že země si tak drahou sochu nemůže dovolit.

Nad bronzovým monументem ve středu přeletěla letadla indické armády, která památník zasypala květy. V oblasti, kde socha stojí, podle místních médií dohlížely během slavnosti na bezpečnost tisícovky policistů kvůli obavám z protestů. Policie už v úterý zatkla neupřesněný počet zemědělců a aktivistů, kteří požadovali kompenzace za půdu, kterou jim vláda podle nich kvůli stavbě zabavila. Patél působil ve funkci indického vicepremiéra po získání nezávislosti na Británii v roce 1947. Tento nacionalistický politik byl také znám jako »indický železný muž«, protože dokázal přesvědčit rozhádané státy, aby se spojily a staly se součástí sjednocené Indie. Patřil mezi blíz-

ké přátele a spolupracovníky Mahátmy Gándhího.

Premiér Módí, který z Gudžarátu pochází, Patéla označil za plamen naděje pro Indii v dobách krize a za inspirativní osobnost i pro budoucí generace. Patél je podle něj symbolem »indické integrity a odhodlanosti«. Monument, nazvaný Socha jednoty, dvakrát převyšil americkou Sochu svobody. Doposud nejvyšší sochou byl se 128 metry měděný Buddha v obci Čaočhun v čínské provincii Čenan. Podle BBC ale Patélova socha patrně už dlouho nejvyšší na světě nebude. V indickém státě Maháráštra totiž staví sochu krále Šivádžího, která má být vysoká 190 metrů. (čtk)

Vrtulníky zasypávají gigantický monument bývalého vicepremiéra Patéla květy. FOTO – ČTK/AP

Den mrtvých je pro Mexičany spíš veselým svátkem

Zatímco v anglosaských zemích v poslední říjnový den slaví lidový svátek Halloween, v hispanoamerickém světě probíhají v těchto dnech průvody masek u příležitosti Dne mrtvých (Día de Muertos), období křesťanského svátku Památky zesnulých zvaného v Čechách i Dušičky. V Katalánsku slaví tento týden Castanyada (Kaštaníada), napsal deník El Periódico.

Historie svátku Castanyada je stará několik staletí. Dříve při něm ženy ve farmářském oblečení a s šátkem na hlavě prodávaly na ulici pečené kaštiny, dnes Katalánci pořádají party a jedí přitom různé sladkosti. Typické jsou takzvané panellets - malé mandlové kuličky s piniiovými oříšky.

Pojídání kaštanů

Pojídání kaštanů o svátku Castanyada vysvětlují některé prameny tím, že tyto energeticky vydatné plody jedlí zvoníci v kostelech, když tam trá-

Typická tvář na oslavách Dne mrtvých

FOTO – ČTK/AP

vili dlouhé hodiny vyzváněním o svátku Všech svatých (1. listopadu) a před dnem Památky zesnulých (2. listopadu). Podle některých má pojištění kaštanů symbolický význam jako spojení s dušemi zesnulých.

I připomínka situace migrantů

V Barceloně si v tomto týdnu také připomínají několikadenní akcí i mexický svátek Den mrtvých, který v Mexiku slaví 1. a 2. listopadu. Mnohde ale Mexičané oslavy protahují i na týden. Už o minulém víkendu prošel mexickou metropolí průvod desítek tisíc lidí v různobarevných kostýmech, jimž dominovali kostlivci. Letos byla přehlídka věnována nejen památce zesnulých, ale měla připomenout i situaci migrantů, kteří každoročně směřují do Mexika či dál na sever do USA a kteří letos získali velkou publicitu kvůli kritice od ame-

rického prezidenta Donalda Trumpa.

Zářivé kostičky

Průvod v mexické metropoli před svátkem Dne mrtvých uspořádala tamní radnice letos potřetí. S touto tradicí začala v roce 2016, inspirovaná natáčením filmu o Jamesi Bondovi Spectre z roku 2015, v němž se agent 007 v podobném průvodu objeví také v kostýmu kostlivce. Letošní oslavy Dne mrtvých v Mexiku i v Barceloně se nesly v duchu dalšího filmu, animovaného snímku Coco z roku 2017, jehož hlavní hrdina se souhrou okolností ocitne v barevné Říši mrtvých. Tento film zobrazuje i oslavy, při nichž Mexičané vzpomínají na své zesulé nejen malými oltářky a květinami, ale i hodováním na hřbitovech. V Mexiku je tento svátek spíš veselý, v obchodech se prodávají barevné lebky, bonbony ve tvaru kostlivců či figurky veselých kostiček v zářivých barvách. (ava, čtk)

Letí móda, která vydrží. Tzv. trvale udržitelná

Hongkong je pověstný jako chrám konzumu, ale postupně se tu začíná šířit hnutí proti módě, která dlouho nevydrží. Rostou zde dílny, kde se přešívají staré oděvy, butiky, kde si lidé oděvy vzájemně vyměňují, a pořádají se tu přehlídky recyklovaného oblečení, píše AFP.

Krejčí Jesse Lee, který nedávno představil své kreace na přehlídce zasvěcené trvale udržitelné módě, tvrdí, že se může nosit všechno včetně polámaných deštníků. Návrhář si uvědomil, že může využívat všech věcí, když jeho rodina vyhodila starou pohovku. Kúži z ní přešel na vestu a od té doby vyrábí oděvy ze záclon a povlečení. Látku ze starých deštníků přešívá na nepromokavé pláště. Jesse se rovněž snaží vyrábět unisex oděvy, aby je mohla nosit celá rodina. »Když je nechcete nosit, můžete je někomu darovat, ať je to chlapec nebo dívka,« vysvětluje.

Nakoupili a vyhodili

Podle institutu McKinsey nakoupili spotřebitelé celosvětově v roce 2016 o 60 % oblečení více než v roce 2010. Oděvy však nosili jen poloviční dobu a pak je vyhodili. Jen Hongkong denně vyhodí 343 tun textilu na ohromné skládky.

Organizace Greenpeace ve své zprávě za rok 2016 uváděla, že obyvatelé Hongkongu nosí jen výjimečně nebo vůbec ne šesti- nu oblečení, které si koupili.

Po tragédii v Bangladéši

Jesse Lee se stejně jako jiní snaží využít toho, jak si spotřebitelé začínají uvědomovat, jaké dopady na lidi a životní prostředí má takzvaná rychlá móda, zejména poté, co se v roce 2013 v Bangladéši zřítily budova s textilními dílnami. Tragédie pobouřila celý svět a povzbudila spotřebitele, aby dávali přednost lokální módě před výrobky nadnárodních společností vyrábějících rychlou módu. Situace se však obrací, soudí Christina Deanova, zakladatelka charitativní organizace Redress, která nedávno uspořádala přehlídku trvale udržitelné módy. Návrhář přišli s přešitými kimony, svatebními šaty a dokonce

s výrobky z použitého silikonu a kaučuku.

Klinika módy

Hongkongští krejčí Kay Wongová a Toby Crisp, kteří

byli šokováni znečištěním vyvolaným velkými značkami a objemem vyhozených oděvů, založili »klinikou módy«, aby pomohli lidem přešít staré kusy oblečení.

»Rychlá móda přispívá k tomu, že lidé snadno vyhazují oděvy, protože jsou příliš levné. Jakmile se naučí trochu šít, mohou si opravit mnoho kousků, jako jsou

košile nebo ponožky,« říká Wongová.

Kvalita z odpadu

Hongkongský ústav pro výzkum textilu a doplňků vyvinul vysoce vyspělou technologii, která umožňuje recyklovat látku. Nový závod, který byl otevřen zcela nedávno, sterilizuje a přetváří použitý textil v nová vlákna. Denně zpracuje tři tuny textilního odpadu. Recyklované vlákno má stejnou kvalitu jako nové, ale prodává se o 30 % levněji, vysvětluje ředitel ústavu Edwin Keh. K otevření tohoto závodu došlo v době, kdy Čína zavírá dveře před přivážením většiny pevného odpadu včetně textilu. Území, které se v roce 1997 vrátilo pod správu Pekingu, je tedy pod tlakem, aby si svůj odpad také samo zpracovávalo. »Čína nechce přivážet odpad, ale je velmi ráda, když získá vlákna a přízi, a to právě budeme dělat,« říká Edwin Keh. Doufá, že inspiruje další města. »Když jsme v tak přeplněném městě, jako je Hongkong, nalezli řešení, jak zpracovávat náš odpad, měla by toho být schopna i další města ve světě,« dodává. (ava, čtk)

Modelka předvádí šaty ozdobené čokoládou na veletrhu čokolády ve francouzském hlavním městě Paříži. Její elegantní model ale zaručeně mezi trvale udržitelné nepatří. FOTO – ČTK/AP

Kamenné vzpomínky na předky

Opat benediktinského kláštera v Cluny ve Francii Odilo na to myslel už dlouho. Byl jistě rád, že se reforma, kterou zde zahájili, šíří i mezi jiná mnišská společenství. Bylo třeba skoncovat s rozmařilým životem řeholníků, který lidi pobuřoval a odvracel je od jediné pravé víry. Asketický Odilo bral vážně návrat k evangelijním hodnotám. Od založení opatství v roce 910 toho mnoho vykonali. Ale ne dost. I řada věřících se stále přidržovala starých zvyků. Nedařilo se vykořenit pověry, že v době starého keltského svátku Samhain se duše zemřelých vrací na svět. V mnoha domech pro ně v první listopadovou noc rozsvětili světla, aby jejich předci trefili domů. Z jiných zemí osídlených Slovany zase přicházely zprávy o hostinách přímo na hrobech. Odilo se pousmál. Když něco nejde vymýtít, je třeba to přetvořit na křesťanský svátek. Tak přece církev postupuje už po celá staletí. A tak v roce 998 zavedl chytrý Odilo jako svátek památky zesnulých, kterou vyhlásil právě na začátek listopadu.

Nový svátek se rychle šířil Evropou, protože vyhovoval tradicím zděděným po předchozích generacích. I když jeho zavádění je třeba poměřovat středověkým časem. První český kronikář Kosmas si stěžuje, že ještě na počátku vlády Břetislava II. (knížetem v letech 1092-1100) byli mnozí vesničané napul pohané a konali »bezbožné kratochvíle, jež rozpustile provozovali nad svými mrtvými, volajíce prázdné stíny a majíce škrabošky na tvářích«. Svátek zvaný dnes Památka zesnulých či lidově Dušičky už pro řadu lidí ztratil pohanský či křesťanský význam. Je ale příležitostí navštívit hřbitov, postarat se o hrob blízkých, zapálit svíčku a položit květiny. Je vlastně jedno, zda tím naplnujeme odkaz dávných Keltů, Slovanů či myšlenku opata Odila. Hlavní je, že cítíme sounáležitost

Poloha místa za městskými hradbami se hodila v době, kdy Prahu v roce 1680 zachvátil mor. Vymíraly celé ulice. Tolik zemřelých se na tehdejší hřbitov neveslo. A tak se vyhloubily šachtové hroby na Olšanech a těla se do nich svázala. Děsivý zážitek se v roce 1682 odrazil ve vybudování kostela sv. Rocha, kde se mohli věřící modlit i k dalším svatým patronům proti moru, Šebestiánovi a Rozálii. Jenže v letech 1713-14 uhodila v Praze další morová rána. Odhaduje se, že zde bylo tehdy pohřbeno dalších dvanáct tisíc obětí. Do hrobu skosila tisíce lidí i epidemie z let 1771-72. Jména lidí ze šachet sice neznáme, ale možná i mezi nimi jsou naši předci, pokud stihli mít děti, které přežily.

Zásadní zvrat pro Olšany přinesl dekret císaře Josefa II. z 23. srpna roku

že květiny sem pokládají lidé i jako uctění památky všech tragicky zemřelých dětí.

Ukradli mu vstupné

V nejstarších čtyřech částech Olšanských hřbitovů jsou pohřbeni pražští šlechtici, měšťané, bankéři, podnikatelé, spisovatelé a mnozí další umělci. Nápisy na pomnicích často ukazují, čeho si v 19. století ve svém životě nejvíce vážili. Měšťanům totiž pod jméno a životní data nechávali pozůstalí často vytesat, že byli majiteli nemovitostí. Někdy třeba i jen jedné, ale postavení pana domácího podle tehdejších představ přinášelo vážnost. Občas ale dali usedlostem, v jejich době ležícím ještě za Prahou, své jméno, které tato část hlavního města nese dodnes. Hrob příslušníků bankéřské rodiny Ballabenů z počátku 19. století připomíná místo na rozhraní Libně a Vysočan zvané Balabenka.

Nejvíce ale návštěvníky upoutají hroby osobností s pozoruhodnými osudy. V první řadě u ohradní zdi stojí náhrobek vynálezce Josefa Božka (1782-1835). Na informační ceduli naučné stezky se píše: »Syn českého mlynáře se chtěl stát profesorem mechaniky a už na těšínském gymnáziu sestavoval různé stroje. Pro těžké existenční podmínky se stal nakonec mechanikem Ústavu polytechniky v Praze, kam přišel z Těšínska pěšky a s modelem stroje na postřihování sukna.« Božek se také vyučil hodinářem a patřil v tomto oboru ke špičce. Sestrojil například hodiny pro Klementinum, které sloužily až do roku 1984. Nejvíce si ho ale spojujeme s vynálezem parního vozu, který společně s pamí lodí předváděl veřejnosti ve Stromovce. Dopadlo to pro něho ale špatně: »V nenadálé průtrži mračen však kdosi ukradl vybrané vstupné a Božek se ocitl ve velkých dlužích, rozbil svůj vůz a už nikdy se k parnímu stroji nevrátil.«

Dávali kondice stejnému studentovi

Olšanské hřbitovy patří i k místům, kde si můžeme prohlédnout díla významných umělců. Například hrobku původně rakouského šlechtického rodu Pleschner von Eichstett navrhl český architekt a stavitel Josef Kranner (1801-1871). Informační tabule přímo u hrobky uvádí: »Mezi jeho pražské stavby patří pomník Františka I. na Smetanově nábřeží, Lannův palác v Hybernské ulici, schodiště z Karlova mostu na Kampu a především pak dostavba Katedrály sv. Víta na Pražském hradě.« Byl nejen prvním předsedou Jednoty pro dostavbu chrámu sv. Víta, ale i autorem novogotických úprav zámku Hluboká, Zleby a Hrádek u Nechanic. Místo svého odpočinku našel také na Olšanských

Kostel sv. Rocha na pražských Olšanech

Hrob Josefa Božka

Horejce (1886-1983), kterého známe mimo jiné jako tvůrce Golema z filmů Císařův pekař a Pekařův císař. Jedna z mála dochovaných plastik se nachází na hrobě Josefa Pelikana (1817-1885), který pracoval ve službách hraběcí rodiny Thunů.

Zvláštní směrovka ukazuje cestu k hrobu Karla Havlíčka Borovského, který patří ve starší části Olšanských hřbitovů k nejnavštěvovanějším. Na stejném pohřebišti je pochován také c.k. policejní a vládní rada František Deder (1817-1878), který Havlíčka transportoval do Brixenu. Na tabuli u jeho hrobu stojí: »Úsměvným paradoxem Dederova a Havlíčkova života je, že ve svých studentských letech dávali kondice stejnému studentovi, později slavnému skladateli Bedřichu Smetanovi.« Návštěvníci by neměli minout ani náhrobek Jana Erazima Vocela (1803-1871), zakladatele české archeologie a dějin umění jako vědní disciplíny. Lze připomenout, že jako první použil chemickou metodu při určování stáří bronzových předmětů. Sepsal zásadní dvoudílný spis Pravěk země české. Hřbitovy tedy nejsou jen bolestnou vzpomínkou na naše blízké, s nimiž se už nesetkáme, ale také zdrojem poznání výjimečných životů, které pokládaly kameny na cestě k dnešku.

Miroslava MOUČKOVÁ

FOTO - autorka

Náhrobek dívek

s těmi, kterým vděčíme za život. Doslova i přeneseně, protože mnozí ho výrazně ovlivnili, aniž bychom je osobně znali.

Kočárová tragédie

Jednou z možností, jak si alespoň některé z osobností připomenout, je i procházka největším pražským hřbitovem Olšany. Odborníci odhadují, že za dobu jeho existence zde místo posledního odpočinku našly asi dva miliony lidí. Hroby většiny z nich dávno zanikly a nahradily je desítky tisíc nových náhrobků. Stejně plocha hřbitova nedostávala a postupně se rozšiřovala až na současných více než 50 hektarů. Na místě nejstarší jeho části stávala osada Wolšany. V jejím okolí od středověku pěstovali pražští měšťané vinnou révu. V roce 1558 koupila pražská obec na tomto místě pozemek od rytíře Viléma z Hradešína.

1784. Miloš Szabo v knize o IV. hřbitově na tomto pohřebišti ho charakterizuje takto: »Naráž byly zrušeny veškeré hřbitovy a pohřebiště uvnitř pražských městských hradeb (s výjimkou Vyšehradu) a to včetně hrobek v kostelích a klášterech.« Toto hygienické opatření znamenalo, že se Olšany staly hlavním pohřebištem pro celý pravý břeh Vltavy v Praze. K předchozím pozemkům označovaným jako I., II. a III. Olšanský hřbitov byl zakoupen další »o rozloze 5 jiter a 323 čtverečních sáhů«. Teď po těchto čtyřech částech vede naučná stezka, lépe řečeno u cestiček jsou rozmístěny informační tabule o osobnostech, které zde mají hroby. K některým ale zajímavé údaje chybějí, i když by je návštěvníci jistě přivítali. Hned u brány do druhé části je například památníček, kde většinou nechybějí květiny. Připomíná dvě dívky, kterým kočár přejel nohy. Stalo se to dávno, a tak je možné,

Hrobka od architekta Josefa Kranner

Plastika na hrobě Josefa Pelikana

Náhrobek od Václava Prachnera

C1

06.00 Povídavá pohádka (1989) **06.25** Polopátě. Moderní hobby magazín **07.15 Ebenový kůň**. O lásce šlechtěného prince a krásné Fatimy (1971) **07.40 O pasáčkovi a labutích princeznách**. Pohádka o třech zakletých princeznách, které okouzily prostého pasáčka (1968) **08.05 StarDance IX** ...kolem dokola **08.10** Gejzír **08.40** Otec Brown V. Tajemství alchymisty. Britský detektivní seriál **09.25** Columbo. S dykou v mysli. Americký seriál (1972) **11.00** Všechnopárty. Zábavná talk show Karla Šípa **12.00 Z metropole** 12.25 Hobby naší doby 12.50 Postřehy odjinud. Trentino **13.00 Zprávy** **13.05 Paví král**. Pohádka o tom, jak proplout moře a překonat hoře (1978) 13.50 Rozsudek (1/6). Ztráta paměti. Václav Voška v televizním seriálu o ztrátě paměti způsobené dramatickými událostmi druhé světové války (1970) 14.35 Modrý závoj. Romantický (1941) 16.20 Hercule Poirot. Temný cypřiš. Britský film (2003) 17.55 Bydlet jako... hygge 18.25 Kluci v akci **18.55 Události za okamžik a počasí** **19.00 Události** **19.45 Branky, body, vteřiny** 20.00 StarDance IX ...když hvězdy tančí. Velkolepá taneční show 21.54 Výsledky losování Štátních 10 a Euromiliony **21.55 Královna**. Oscarová Helen Mirrenová v titulní roli britského filmu (2005) **23.35 Bod zlomu**. Patrick Swazey a Keanu Reeves v hlavních rolích amerického akčního filmu (1991) **01.35** Banánové rybičky **02.15** Žiješ jenom 2x. Z učebny chemie do podzemí **02.50** Sama doma

C2

06.00 Raníček. Dobré chutnání, Vaše lordstvo **06.05** Rytíř Zrezlík **06.20** Garfieldova show II **06.30** Novinky z přírody **06.40** Franklin a přátelé **07.05** Viking Vic **07.15** Esa z pralesa. Francouzský animovaný seriál **07.30** Studio Kamarád **09.00** Naš venkov: My jsme hoši ze Zlatník **09.30** Putování za muzikou **09.55** Folklorika: Kobzole, ertelep, zemáky **10.25** Kamu v Mexiku. Quintana Roo **10.50** Letecké katastrofy: Sila zvyku **11.35** Dva muži v roce jedna. Dokument 12.30 Opustit Angkor 13.00 Babylon 13.30 Deset století architektury. Olomoucké kašny 13.40 Na cestě po Haně 14.10 To je vražda, napsala!: Keltská hádanka. Americký kriminální film (2003) 15.35 Bedekr V. Benátky 16.05 Příběh života: Dospívání (2/6). Z kolekce BBC Earth 16.55 Kamera na cestách: Namibie, země nedotčené přírody. Francouzský dokument **17.50** Zázračná planeta: Mládka (1/3). Děti savany. Z kolekce BBC Earth **18.45 Večerníček. Káťa a Škubánek** 18.55 Sousedé 19.20 Cizinec je našinec **19.50 Zprávy v českém znakovém jazyce** **20.00 Fidel (1/2)**. Životní příběh kontroverzního kubánského revolucionáře Fidel Castra. Americký film (2002) **21.55 Bounty**. Mel Gibson a Anthony Hopkins v hlavních rolích britsko-amerického filmu (1984). Dále hrají: D. Day-Lewis, L. Olivier, L. Neeson, E. Fox, T. Vermetteová, B. Hill, D. Fletcher a další **00.05** Geniis - Einstein (8/10). Americký seriál (2017) **00.55** Hospoda Jamaika (1/3). Britská minisérie (2014) **01.55** Cesta "domů" **02.20** Před půlnocí **02.50** Vůně škrobu **03.15** Lovecká sezóna

nova

06.00 Oggy a Škodiví V (1) **06.10** Lvi hlídka (19) **06.40** Looney Tunes. Úžasná Show II (13) **07.00** Kačeří příběhy (29, 30) **07.55** Show Toma a Jerryho II (4) **08.15** Tvoje tvář má známý hlas V 11.00 Kořen 11.55 Volejte Novu **12.35 Rady ptáka Loskutáka** 13.45 Víkend. Příběhy štěstí, proher a objevů **14.50 Pan božský**. Holly už unavuje stěhovat se pokazdže, když matka nevjuje další vztah. Jediné, co by pomohlo je tajný citel. Americká romantická komedie (2005) **16.55 Máme rádi velryby**. Zima na Aljašce začala dřív než obvykle a v moři pod ledem uvízli tři plejtvákovci šedi. Americko-britský film natočený podle skutečné události (2012) 18.50 Helena IV (50). Na mizině **19.30 Televizní noviny, Sportovní noviny, Počasí** **20.15 Tvoje tvář má známý hlas V**. Myslete si, že velmi dobře znáte jejich tváře? Stačí jízda výtahem a vše je jinak! Moderuje Ondřej Sokol (2018) **22.55 Dilema**. Nejlepší kámoši Ronny a Nick právě uzavřeli důležitou smlouvu s automobilovým gigantom, Nickovo manželství s krásnou Genevou šlape jako hodinky a Ronny se konečně chystá požádat o ruku dlouholetou přítelkyni Beth. Americký film (2011). Hrají V. Vaughn, K. James, J. Connelly, W. Ryder, Ch. Tatum, Q. Latifah, A. Morton, Ch. Ross a další **01.05 Pan božský**. Americká romantická komedie (2005) **02.50** Krok za krokem IV (1) **03.20** Kriminálka Miami IV (8). Epizoda z amerického krimi seriálu (2005) **04.05** Kriminálka Anděl IV (13). Letiště. Český kriminální seriál (2014) **05.05** Novashopping

Prima

06.40 Primáček: Ben 10 (38). Omni-trable 2/4 **06.55** Transformers: Roboti v utajení (15). Čeho se bojíš? **07.20** Bolek a Lolek si hrají **07.50** MASH (191) **08.15** MASH (192). Americký válečný seriál (1972 – 1982) **08.50** Autosalon. Tradiční motoristický magazín **10.10** MASH (193) **10.40** Prima Partička. Show **11.40** ČESKO SLOVENSKO MÁ TALENT 13.15 Polda III (2). Ve jménu otce 14.25 Vraždy v Midsomeru VII. Král rybář. Britský kriminální seriál (2003) **16.40 Mezi supy**. Přes vyprahlou poušť Llano Estacado musí projít vojči přistěhovalci, kteří se chtějí dostat na západ. Francouzsko-německý western (1964). Hrají P. Brice, S. Granger, R. Baldini a další **18.55 VELKÉ ZPRÁVY**. Česko v přímém přenosu 19.40 Divošky 19.55 TOP STAR **20.15 Zoufalé ženy dělají zoufalé věci**. Olga je poněkud komplikovaná dívka, která touží po lásce. Přestěhuje se do Prahy, aby se její šance potkat toho pravého zvýšily. Svěho vyvoleného siice brzy potká a vdá se, jeho nevěra však na sebe také nenechá dlouho čekat. Česká komedie (2018). Hrají K. Issová, A. Krejčíková, M. Ruml, V. Vašák, A. Bendová a další **22.10 Zběhlý únos**. Pohodový den v parku se rázem změnil v peklo, když Karle při chvilce nepozornosti oči muži unesl šestiletého syna. Americký thriller (2017) **00.05 Zlo nikdy nespí**. Americký horor (2016) **02.30** Vraždy v Midsomeru VII. Král rybář. Britský kriminální seriál (2003) **04.00** Spravedlnost v krvi VIII (9). Předávkováni. Americký krimiseriál (2017)

SOBOTA 3. LISTOPADU

SOBOTA 3. LISTOPADU
★ **barrandov**
04.50 Extrémní sporty (32) **05.35** ANIMÁČEK: Krtek a Panda **06.45** Zákraky planety Země (46) Kanadský dokumentární seriál (2009) **07.05** Klenot TV **09.25** Věřte nevěřte (13,14). Americký seriál (1997-2002) **11.30** Policajt v Hongkongu. Bud Spencer je podezřelý z vynášení informací o drogové mafii a je připraven udělat všechno, aby očistil své jméno. I kdyby se měl vypravit do Hongkongu! Italská krimi komedie (1975) **14.00** Otec Braun (7). Neviditelný důkaz. Německá krimi-série (2003) **16.05** Nebezpečné vztahy live **17.10** Záchranář **18.30** Nebezpečné vztahy **19.15** Nebezpečné vztahy **20.20** Inga Lindström: Děti mé sestry. Německý romantický film (2015) **22.10** Jak to dopadlo? **23.15** Exkluziv Kateřiny Brožové **00.05** Nebezpečné vztahy **01.05** Nebezpečné vztahy **02.15** Věřte nevěřte (13). Americký seriál (1997-2002) **03.15** Kurňa, co to je?

ROZHLAS
RADIOŽURNÁL – 8.05–11.00 Víkendový Ranní Radiožurnál/ Vladimír Kroc - reportáže, zpravodajství, informace ze zahraničního tisku **10.06–11.00** Host Radiožurnálu **11.00** Zprávy **11.06–14.00** Víkendový Polední Radiožurnál **12.00 13.00, 14.00** Zprávy **14.06–18.00** Víkendový Odpolední Radiožurnál/Michaela van Erme **16.00, 17.00** Zprávy **18.00** Hlavní zprávy **18.10–20.00** Sportžurnál **19.00** Zprávy **19.06** Sportžurnál **20.05** O Roma vakeren **21.00** Zprávy **21.06** Příběhy 20. století **22.00** Zprávy **22.05** Host Radiožurnálu. Víkendový výběr z hostů Radiožurnálu **23.00** Zprávy **23.05** Večerní Host Radiožurnálu **DVOJKA – 12.00** Věžní hodiny **12.01** Hlavní zprávy **12.05** Klub Evergreen **13.00** Zprávy **13.04** Rozhlasová hra pro celou rodinu. Ivan Hejna: Bílé stopy **14.00** Zprávy **14.04** Výlety s Dvojkou **15.00** Zprávy **15.04** Hudební cestopis **15.30** eRko **16.00** Zprávy **16.04** Úsměvy z archivu **16.33** Sance pro šanson **17.00** Hlavní zprávy **17.05** Stříbrný vítr **18.04** Dvorana Mirka Černého **18.30** Dobrá vůle. **19.00** Klub Rádia Junior. Hodina plná zajímavého povídání, písniček a soutěží **19.10** Minutová pohádka **19.45** Hajaja. Vladislav Kracík: Pohádky z taxiku (6/7) **20.00** Vypravěči **21.30** Je mi ti **22.00** Povídka. Marcel Schwob: Král se zlatou maskou **22.30** Noční Mikroforum **23.30** Noční proud **VLTAVA – 12.00** Zprávy **12.10** Polední koncert. J. S. Bach: Goldbergovské variace BWV 988 **Arie** a 30 variací **13.00** Víkendová Mozaika **13.30** Odposlechy **14.00** Rozhlasové jeviště. Sofoklés: Elektra **15.05** Elektra - věc veřejná **15.30** Recitál Igora Levita - 2. část. Frederic Rzewski: The People United Will Never Be Defeated **16.00** Slavnostní otevření Národního muzea **17.00** Reflexe: Filozofie! **18.00** Jazzový podvečer **18.30** Četba na pokračování. Patrick Modiano: Ulice Temných krámků (4/9) **19.00** Reflexe: Opera! **20.00** Opemí večer. Craig Bohmler: Riders of the Purple Sage **22.45** Svět poezie. Planoucí granátové jablko **23.15** Svět jiné hudby

C1

06.00 Zajímavosti z regionů **06.25** Modrý závoj. Vlasta Matulová v hlavní dvojroli romantického filmu (1941) **08.10** Úsměvy Yvetty Simonové **08.50** Polopátě. Moderní hobby magazín **09.45** Kalendarium **10.00** Toulavá kamera **10.30** Objektív **10.55** Slavné historky zbrojníků (4/6). Schinderhannes. Miroslav Vladyka v titulní roli dalšího dílu cyklu příběhů (1985) **12.00 Otázky Václava Moravce** **13.00 Zprávy** **13.05 Vápenička**. Pohádka o běloucké dívce, která nesměla promluvit (1995) **14.00 Vodnická Čertovina**. Pohádka (1996) **15.00 Pohádka z větrného mlýna (1996)** 16.00 My všichni školou povinni (9/13). Dárek k Vánocům **17.05 Sedm žen Alfonse Karáska**. Miloš Kopecký v roli věčného záletníka v oblíbené hudební komedii (1967) **17.45 Alfons Karásek v lázních**. Japonský dokumentární cyklus 15.20 Na plovárně s Jiřím Sozanským 15.45 Na cestě po severovietnamském pobřeží 16.15 Neobyčejná mládež: Boje v rodině (2/6). Americký cyklus 17.00 Rozluštěné poklady: Utajené americké pyramidové město. Dokudramatický příběh 17.50 Jižní Korea, asijský tygr. Francouzský dokument **18.45 Večerníček. Káťa a Škubánek** 18.55 Na cestě po Haně **19.20 Zajímavosti z regionů** **19.50 Zprávy v českém znakovém jazyce** **20.00 Dobrodruh**. Francouzský thriller (1983). **21.45 Hranice**. Americký film (1982) 23.35 Proč nejsem na Facebooku. Britský dokument **00.30** Poloséro **01.00** Ve jménu vlasti VI (9/12). Loutky. Americký špiónážní seriál (2017)

C2

06.00 Raníček. Dobré chutnání, Vaše lordstvo **06.05** Rytíř Zrezlík **06.20** Garfieldova show II **06.35** Novinky z přírody **06.40** Franklin a přátelé **07.05** Viking Vic **07.15** Esa z pralesa. Francouzský animovaný seriál **07.30** Studio Kamarád **09.00** Československý filmový týdeník 1968 **09.15** Hledání ztraceného času. Jak se T. G. Masaryk vrátil do vlasti **09.35** Poslední slovo Charlotty Garrigue Masarykové. Dokumentární film **10.45** Velká višestopá válka: Berlínská operace. Ruský dokumentární cyklus **11.35** Neděle se 12.30 Chcete mě? Pořad na pomoc zvířatům 12.55 Svátiční slovo kytaristy Tomáše Samiece. Pas do Božho království 13.00 Křesťanský magazín 13.30 Uchem jehly 13.55 Cesty víny: Pod nebeskou klenbou 14.25 Průsvitny první republiky (3/8). Sázková aféra 14.50 Království divočiny: Serval, skokan savany. Japonský dokumentární cyklus 15.20 Na plovárně s Jiřím Sozanským 15.45 Na cestě po severovietnamském pobřeží 16.15 Neobyčejná mládež: Boje v rodině (2/6). Americký cyklus 17.00 Rozluštěné poklady: Utajené americké pyramidové město. Dokudramatický příběh 17.50 Jižní Korea, asijský tygr. Francouzský dokument **18.45 Večerníček. Káťa a Škubánek** 18.55 Na cestě po Haně **19.20 Zajímavosti z regionů** **19.50 Zprávy v českém znakovém jazyce** **20.00 Dobrodruh**. Francouzský thriller (1983). **21.45 Hranice**. Americký film (1982) 23.35 Proč nejsem na Facebooku. Britský dokument **00.30** Poloséro **01.00** Ve jménu vlasti VI (9/12). Loutky. Americký špiónážní seriál (2017)

nova

06.05 Lvi hlídka (20) **06.30** Looney Tunes. Úžasná Show II (14) **06.55** Kačeří příběhy (31,32) **07.45** Show Toma a Jerryho II (5) **08.05** Kocour v botách. Německý film na motivy pohádky bratří Grimmů (2009) **09.20** Sněhová královna. Sněhurčina matka zemře a zanechá dcerku s otcem jejích osudu. Sny zoufalého otce rozemrta hrob začarovaného netvora. Americko - kanadsko - německý film (2001) **11.05** Ladímel! Beca nejraději poslouchá hudbu ze svých sluchátek a touží se stát profesionální dýdečkou. Americký film (2012) **13.15 Policejní akademie 5: Nasazení: Miami Beach**. Velitel jede na Floridu a je unesen! Navíc příkladně spolupracuje se zločnicki, když vše považuje za policejní akci!. Americká bláznivá komedie (1988) **15.05** Hop - a je tu lidop. Česká komedie (1977) **16.30** Jak básníci neztrácejí naději. Pavlu Křížovi umírá maminka a aby těch katastrof nebylo dost - nastěhuje se k němu David Matásek! Český film (2004) **18.50** Hospoda (52). Český seriál (1995) **19.30** Televizní noviny, Sportovní noviny, Počasí **20.15** Profesor T. (2). Osudová chyba. Nový detektivní seriál TV Nova (2018) 21.20 Střepiny. Nazýváme věci pravými jmény **21.50** Uprchlík. Harrisona Forda neoprávněně obvinili z vraždy manželky. Byl odsouzen k trestu smrti, ale podařilo se mu utéct. Tommy Lee Jones je mu v patách a tak musí najít skutečného vraha, aby dokázal svoji nevinu. Americký akční film (1993) **00.30** Hop - a je tu lidop. Česká komedie (1977) **01.45** Kriminálka Las Vegas VI (17). Pád se dvíhám. Americký seriál (2005) **02.40** Kriminálka Miami VIII (19) **03.25** Volejte Novu **03.55** Kocour v botách. Německý film (2009) **04.55** Novashopping

Prima

06.20 Primáček: Ben 10 (39) **06.35** Transformers: Roboti v utajení (16). Není tělo jako tělo **07.05** MASH (193) **07.35** MASH (194). Americký válečný seriál (1972 – 1982) **08.00** Přírodní vesmír (6). Rakouský dokumentární seriál (2013) **09.10** Prima ZOOM SVĚT **09.45** Motor-sport **10.15** Ted vaří šel! **11.00** Partie **11.55** Receptář prima nápadů 12.50 Vychytávky Ládi Hrušky 13.55 Jak se stává sen 14.20 Vraždy v Midsomeru VII. Hříšná porota. Britský kriminální seriál (2003) **16.40** Strach Major Kalaš se snaží odhalit síť vyvědačů, jejíž počátky sahají do temné okupační minulosti. Český kriminální film (1963) **18.55 VELKÉ ZPRÁVY**. Česko v přímém přenosu 19.40 Divošky 19.55 TOP STAR **20.15 Tátové na tahu (9)**. Marka šířáji výtčiky svědomí kvůli učitelce Koskové, a i když psycholne radu Libora, aby si tajemství nechal pro sebe, Alena jeho prohrěšek přece jenom odhalí. Český seriál 21.25 Sport Star **22.15 Všichni jsou v pohodě**. Čerstvý důchodce Frank, který před časem i ovdověl, očekává dohodnutou návštěvu svých čtyř dospělých dětí. Ty mu však postupně volají, že přijet nemůžou. Frank je zklamán a i přes varování lékaře se rozhodne vydat na cestu a postupně všechny překvapit návštěvou Americko-italský film (2009) **00.20** Přírodní vesmír (6). Národní park Thajatal. Rakouský dokumentární seriál (2013) **01.20** Vraždy v Midsomeru VII. Hříšná porota. Britský kriminální seriál (2003) **03.25** Spravedlnost v krvi VIII (10). Těžká hlava. Americký krimiseriál (2017)

SOBOTA 4. LISTOPADU

SOBOTA 4. LISTOPADU
★ **barrandov**
04.50 Extrémní sporty (33) **05.35** ANIMÁČEK: Krtek a Panda **07.00** Zákraky planety Země (47) **07.35** Klenot TV **09.55** Věřte nevěřte (15,16). Tajuplná hra s příběhy. Americký seriál (1997-2002) **12.00** Týden s prezidentem. Exkluzivní rozhovor generálního ředitele TV Barrandov s prezidentem České republiky Milošem Zemanem **13.00** Bez cenzury. Diváci proti politikům. Nový pořad **14.00** Otec Braun (8). Tři rakve a jedno dítě. Německá krimi-série (2004) **16.05** Nebezpečné vztahy live **17.10** Záchranář. Nikdo nezná tenkou hranici mezi životem a smrtí tak dobře jako oni. Čtyři příběhy, čtyři výjezdy **18.30** Nebezpečné vztahy **19.15** Nebezpečné vztahy **20.15** Rosamunde Pilcher: Mé srdce patří tobě (1/2). Německý romantický film (2014) **22.10** Týden podle Jaromíra Soukupa **23.00** Jak to dopadlo? **00.00** Nebezpečné vztahy **01.00** Nebezpečné vztahy **02.00** Exkluziv Kateřiny Brožové **02.45** Na plac! Sance pro herce z ulice **03.05** Kurňa, co to je?

ROZHLAS
RADIOŽURNÁL – 9.00 Zprávy **9.06** Zapisník zahraničních zpravodajů **10.00** Zprávy **10.06** Host Radiožurnálu **11.06–14.00** Víkendový Polední Radiožurnál/Pavel Maurer - reportáže, zpravodajství, informace pro spotřebitele a gastronomické glosy **12.00, 13.00, 14.00** Zprávy **14.06–18.00** Víkendový Odpolední Radiožurnál/Michaela van Erme **15.00, 16.00, 17.00** Zprávy **18.00** Hlavní zprávy **18.10–20.00** Sportžurnál **19.00** Zprávy **19.06** Sportžurnál **20.05** Strnutí **21.00** Zprávy **21.06** Večerní Radiožurnál **22.05** Večerní Radiožurnál/Daniela Karafiátová **23.00** Zprávy **23.05** Večerní Radiožurnál **DVOJKA – 12.00** Zvony z chrámu sv. Víta v Praze **12.01** Hlavní zprávy **12.06** Muzikál expres **13.00** Zprávy **13.04** Pohádka. O pyšné Karuši **13.44** Hudební menu **14.00** Zprávy **14.04** 3 x 60, a to v pohodě **16.30** Největší hity našeho století **17.00** Zprávy **17.05** Česká dvanáctka **18.00** Zprávy **18.04** Láska za lásku **19.00** Klub Rádia Junior. Hodina plná povídání, písniček a soutěží **19.15** Hajaja: Vladislav Kracík: Pohádky z taxiku (7/7) **20.00** Rozhlasová hra. Nikolaj Alexejevič Někrasov: Petrohradský lichvář **20.55** Hudební menu **21.00** Hudební pódium **22.00** Dokument. Veronika Kindlová: Historická budova Národního muzea opět vypadá jako za mlada **22.30** Noční Mikroforum **23.30** Noční proud **VLTAVA – 12.00** Polední zvony **12.03** Nedělní verše **12.04** Polední koncert. W. A. Mozart: Rondo pro klavír F dur K 494 **13.00** Víkendová Mozaika **14.00** Zdeněk Bouček: Ismy po česku - Hovadismus **15.00** Musica antiqua **16.00** Repete **17.00** Souzvuk **18.10** Concept Art Orchestra - Slavonic Movings **18.30** Četba na pokračování: Patrick Modiano: Ulice Temných krámků (5/9) **19.00** Sedm nebe **20.00** Schůzky s literaturou **21.00** Futurissimo **23.00** Spirituála

OZNÁMENÍ

● Okresní výbor KSČM Beroun a Základní organizace KSČM Komárov se zármuťkem oznamují smutnou zprávu, že dne 31. října 2018 opustil naše řady po dlouhé a těžké nemoci ve věku 73 let **Ing. Vítězslav SRP**, dlouholetý a obětavý člen Stč. KV KSČM, místopředseda OV KSČM Beroun a předseda ZO KSČM Komárov. Čest jeho památce. **R218295**

Za jednotlivé inzeráty odpovídá zadavatel včetně dodržení GDPR.

POČASÍ

DNES bude zataženo až oblačno, místy občasný dešť nebo mrholení. Ráno ojediněle mlhy. Nejvyšší denní teploty **9 až 13 °C**, na jihovýchodě až **16 °C**, v 1000 m na horách kolem **8 °C**. Slabý severní, postupně mírný severovýchodní vítr **2-6 m/s**. **ZÍTRA** bude většinou zataženo, mlhavo, zpočátku místy, postupně jen ojediněle s mrholením. Během dne ubývání oblačnosti. Noční teploty **10 až 6 °C**, denní **9 až 13 °C**, při déletrvajících malé oblačnosti kolem **16 °C**. Mírný východní vítr **2-5 m/s**, na Českomoravské vrchovině **4-8 m/s**, místy s nárazy kolem **15 m/s**. **V pondělí** bude převážně polojasno, místy mlhy nebo nízká oblačnost, ojediněle mrholení. Noční teploty **11 až 7 °C**, při vyjasnění kolem **4 °C**, denní teploty **10 až 14 °C**, na východě až **18 °C**. Mírný jihovýchodní vítr **2-6 m/s**.

HALÓ

Vydává **FUTURA, a. s.**, Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1. Šéfredaktor: **Petr Kojzar**, zástupce šéfredaktora: **Tomáš Cinka**. Adresa redakce: Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1, tel.: ústředna: 222 897 111, sekretariát: 222 897 256, e-mail: halonoviny@halonoviny.cz. Přijím inzerce: tel.: 222 897 320, e-mail: inzerce@futura.cz. Tiskne **VLTAVA LABÉ MEDIA a. s.** Rozšiřuje společností holding

PNS. Distribuci pro předplatitele provádí v zastoupení vydavatele PNS, správu kmene zajišťuje Česká pošta. Příjem objednávek a reklamace – bezplatná linka tel.: 800 300 302. Objednávky pro předplatitele na Slovensku: PressMedia spol. s r. o., tel.: 244 459 353, e-mail: zelpiska@abompkapa.sk. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele. Nevýžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí a nehonují. MK ČR E 5828, ISSN 1210-1494. Neoznačené materiály jsou převzaty ze servisu ČTK.

Vydává **FUTURA, a. s.**, Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1. Šéfredaktor: **Petr Kojzar**, zástupce šéfredaktora: **Tomáš Cinka**. Adresa redakce: Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1, tel.: ústředna: 222 897 111, sekretariát: 222 897 256, e-mail: halonoviny@halonoviny.cz. Přijím inzerce: tel.: 222 897 320, e-mail: inzerce@futura.cz. Tiskne **VLTAVA LABÉ MEDIA a. s.** Rozšiřuje společností holding

Využijte nabídky knih nakladatelství Futura:

www.nakladatelstvi-futura.cz

Čtenář-kuchař

Máte-li své zajímavé recepty, podělte se o ně s ostatními čtenáři. Posílejte nám je na **helena.kocova@halonoviny.cz** případně na adresu redakce HALÓ novin, Politických vězňů 9, 111 21 Praha 1. Nejlepší recepty podle ohlasů čtenářů oceníme. (r)

SVÁTEK MÁ DNES HUBERT, ZÍTRA KAREL

DEVIZOVÉ KURZY ČNB

Platné od 2. listopadu			
Stát	měna	množství	kurz
Čína	renminbi	1 CNY	3,277
EMU	euro	1 EUR	25,780
Rusko	rubl	100 RUB	34,241
Svýcarsko	frank		

Výlet do kapsy Kapesní kapely Kapka...

Choceňská Kapesní kapela Kapka brázdí města a obce v České republice a rozdává dobrou náladu všem, kdo mají rádi kvalitní hudební a pěveckou produkci. Nedělá rozdíl, kdo je pořadatelem, vždy se snaží, aby publikum svými písníčkami obohatilo. Diváci televize Šlágr ji znají zvlášť dobře, a to nejen ze silvestrovských programů, kdy Dana Sokolová (kytara, mandolína, vozembouch) a harmonikář a varhaník Petr Šimáček předvedli mj. kreace na artistických vysokých kolech nebo na bruslích. Viděli jsme ji na masových akcích, jako je Kunětická hora, První máje, MDŽ, absolvovala slavnostní a vzpomínkové akce. Že mají i humor, svědčí i písničky v rytmu traktoru! O cestovatelském duchu kapely jsme již na našich stránkách psali...

● Určitě by nás zajímalo, jak jste se, Petře, oba dali dohromady a co vás k tomu vedlo. Vždyť prodat schopnosti utvrzené dlouholetým studiem se vždy nabízí, nemyslíte?

Ano - jistě. Ta otázka skrývá tři podotázky, a je tím pádem zajímavější, zároveň vyžaduje i rozsáhlejší odpověď. Budme struční. Svého času jsem vyhlásil výběrové řízení na zpěvačku a kytaristku a nejlepší byla Dana. Co se prodeje našich schopností týče, nepatříme asi k nejlepším prodávacům. Možná ale není zase na druhou stranu nejdůležitější, kolik se toho prodá, ale jestli to někomu něco řekne, nebo ho to alespoň potěší.

● S jakým repertoárem jdete před publikum?

Je to prostě. Řídíme se pravidlem »čí chleba jíš, tomu píseň zpívej«. Je to lidová moudrost a funguje to. Většinou s pořadatelem hovoříme předem o složení publika, které by na akci mělo dorazit, a tak jsme včas v obraze. Vybíráme ale přednostně písničky, které vyvolávají dobrou náladu a nezatěžují posluchače, ať již svou podstatou nebo provedením - zmiňuji hlavně přílišnou hlučnost nebo primitivní charakter. A tak víme například, že Silvestra budeme hrát pro zahraniční publikum. Tomu přizpůsobíme výběr skladeb a moderaci večera.

● Není žádným tajemstvím, že kapelami jsou regiony přeplněny a některé si svoje kšeftíky pečlivě hlídají. Jak je to u vás?

V tomto ohledu se asi muzika neliší příliš od chování, které uvidíme u malých firem či řemeslníků. Nakonec není asi nic špatného na tom, že na místní tančovačce hraje Jarda nebo Pepík z vedlejší vesnice. Bylo to tak, je a bude. Nemáme nic proti tomu, když se potřeba kultury vykrývá z lokálních zdrojů.

U nás to funguje tak, že si nás zvu velmi často i proto, že potřebují nějakou změnu. A tu s sebou Kapka vždycky přiveze.

● V posledních letech jste mj. rozdávali humor při zábavných programech. Není toho humoru v současné době nějak pomálu?

Dobrého humoru je opravdu jak šafránu a je ukazatelem kulturní úrovně společnosti. A zdá se, že se kvalitní hudebně-zábavné pořady z médií postupně vytrácejí. Přitom je kombinace veselé hudby ve spojení s dobrým humorem přece jeden z nejlepších žánrů na poli zábavy. Svého času jsme brázdili hlavně Moravu zábavným programem, v kterém s námi účinkoval imitátor a bavič Jirka Černý. Na mnoha místech jsme se přesvědčili, že lidé se chtějí bavit a jsou vděční za polechtané bránice. Jak Jirka říká, humoru není nikdy dost.

● Petře, muzikant musí určitě mít ke svému nástroji vztah. Ve vašem případě převládá z mnoha jiných harmonika. Jak to vidíte?

„Dobrého humoru je opravdu jak šafránu a je ukazatelem kulturní úrovně společnosti.“

Harmonika je malá kapela na kšandách, a proto jsem si ji velmi oblíbil. Může se jí snadno přenést do auta, na loď i do letadla. Všude už s námi cestovala. Také máme jednu maličkou - tu vozíme i v kufříku na motorce. Podstatnou výhodou harmoniky je také možnost posedět s lidmi u stolu a mít tak s nimi bezprostřední kontakt.

● Na vašich cestách domovskou zemí, ale i v zahraničí jste leccos prožili. Sem s tím...

Vždycky, když se vrátíme domů, poděkujeme vyšší moci za ochranu na cestách. Nejhorší, co se asi může stát, je nějaká vážná nehoda, nebo zdravotní problém - čehož jsme - a na to třeba zaklepat, byli dosud uchráněni. Tento rok

jsme byli shodou okolností v Itálii, když tam u Janova zrovna spadl ten most. Jeli jsme po něm v minulosti mnohokrát, ale tento rok jsme se zdržovali jinde.

Veselá nálada nás provázela prakticky po celou dobu našich zájezdů, ať už se jelo kamkoliv. Přitom je pravdou, že svým dílem velmi často přispějí i místní obyvatelé. A tak se nám zadařilo, že jsme během našeho vystoupení v Itálii i přímo vyzvali publikum, že pokud by si chtěl někdo s námi zazpívat, je to možné a my ho rádi doprovodíme písněmi v jejich mateřštině. Jak nás ale mile překvapilo, když se přihlásil jeden místní pán a krásným tenorem zapěl La Montanaru a posléze i O sole mio, čímž si získal bouřlivý potlesk celého sálu - nás nevyjímaje.

● A platí ještě ve světě zkušenost »co Čech, to muzikant«?

Ano i ne. Je také možné, že toto rčení mělo jiný rozměr v době, kdy vzniklo. Tím nechci říci, že se i v současné době nenajdou nadaní muzikanti, ale s nástupem digitalizace v hudbě klesá počet a kvalita interpretů. Základní hudební školení netrpí sice nedostatkem dorostu, nikdo však nedělá statistiku, kolik z dětí, které jím prošly, se hudbou zabývá i nadále po několika letech, a nebo dokonce s láskou celoživotně. Máme ale pozitivní příklady, například Lanškrounský Bigband, u nás v Chocni Swingkvartet, Dixiland nebo Choceňkačku, kde účinkují mladí lidé z řad žáků ZUŠ. A to mluvím jen o mém nejbližším okolí. V republikovém měřítku budou takových těles stovky, a to je velká naděje do budoucna.

● Zažili jste za dobu svého společného působení s Danou tzv. ponorkovou nemoc? A co studnice nápadů, již hýříte, je už pro budoucnost vyprázdněná?

Ponorkovou nemoc neznáme, protože nejezdíme ponorkou (smích). Ale víme, kam otázka míří. Abychom tuto chorobu nedostali, dáváme si od sebe preventivně i oddych. Rozhodně nedoprovázím Danu ke kadeřníkově a ona se mnou nechodí domlouvat opravu auta. A co se nápadů týče, máme spoustu skladeb v notách, které jsme si připravili ke studiu, a také spoustu muziky »v šuplíku«. Klasickou hudbou si udržujeme naši profesionální formu. V současné době cvičíme píseň Granada a duety z Mozartovy opery Don Giovanni. No a pro zábavu a estrády připravujeme vystoupení s miniaturní harmonikou, ještě menší než je ta, co již máme na motorku. Bude úplně maličká, modrá a bude mít velmi dlouhý, bílý měch. Už se na ni moc těšíme a hned jak ji budeme mít, tak vám na ni také zahrajeme veliké věci a strčíme ji pak do kapsy Kapesní kapely Kapka. Jistě se máte na co těšit! Podrobnosti najdete na našich webových stránkách www.kapelakapka.cz. Jsou vám celoročně k dispozici.

● Zažili jste za dobu svého společného působení s Danou tzv. ponorkovou nemoc? A co studnice nápadů, již hýříte, je už pro budoucnost vyprázdněná?

Ponorkovou nemoc neznáme, protože nejezdíme ponorkou (smích). Ale víme, kam otázka míří. Abychom tuto chorobu nedostali, dáváme si od sebe preventivně i oddych. Rozhodně nedoprovázím Danu ke kadeřníkově a ona se mnou nechodí domlouvat opravu auta. A co se nápadů týče, máme spoustu skladeb v notách, které jsme si připravili ke studiu, a také spoustu muziky »v šuplíku«. Klasickou hudbou si udržujeme naši profesionální formu. V současné době cvičíme píseň Granada a duety z Mozartovy opery Don Giovanni. No a pro zábavu a estrády připravujeme vystoupení s miniaturní harmonikou, ještě menší než je ta, co již máme na motorku. Bude úplně maličká, modrá a bude mít velmi dlouhý, bílý měch. Už se na ni moc těšíme a hned jak ji budeme mít, tak vám na ni také zahrajeme veliké věci a strčíme ji pak do kapsy Kapesní kapely Kapka. Jistě se máte na co těšit! Podrobnosti najdete na našich webových stránkách www.kapelakapka.cz. Jsou vám celoročně k dispozici.

FOTO - archiv Kapesní kapely Kapka

VÍTĚZ TÝDNE Václav Švec

Do české Guinnessovy knihy rekordů se zapsal další rekord. Roman Štengl a handicapovaný Václav Švec ve středu ráno v tandemu skočili z horkovzdušného balonu a úspěšně přistáli na příbramském letišti. Jde o první tandemový skok s postiženým z balonu v Česku.

PORAŽENÝ TÝDNE Jiří Babica

Nejvyšší soud odmítl dovolání někdejšího televizního kuchaře, jenž se mamě domáhal omluvy a odškodnění za článek v Mladé frontě Dnes. Text jej spojil s průjmy českých vojáků v Afghánistánu.

KURIOZITA TÝDNE Velký omyl četníků

Četníci v západofrancouzském departementu Maine-et-Loire vyrazili k zásahu poté, co v telefonátu na tísňovou linku vyslechli prudkou hádku mezi mužem a ženou. Když přijeli na místo volání v domově důchodců, zjistili, že křik pochází z televizního seriálu, který v poklidu sledoval asi devadesátiletý obyvatel zařízení. Přes o tom server Ouest-France.

Nejprve si nedokázali vysvětlit, jak se to mohlo stát. Později se ale ukázalo, že starý pán si položil ovladač vedle mobilního telefonu. Když pak chtěl přepnout kanál, přístroje zaměnil. Vytkal číslo 17, které patří četníkům.

ČÍSLO TÝDNE 60

Mezi lety 1970 a 2014 klesl vlivem lidské činnosti počet divokých obratlovců - savců, ryb, ptáků, plazů a obojživelníků - na Zemi o 60 procent. Informovala o tom v úterý agentura AFP.

VÝROK TÝDNE

»Cíl této aktivity byl umělecký a souvisel i rozvojem lidské bytosti ve svobodě žít nahý,« řekl mluvčí společnosti nudistů Otro Cuento (Jiný příběh) Rafael Sandoval, který inicioval nezvyklý zážitek. Kolumbijské muzeum místního umělce, jenž se vedle nástěnných maleb proslavil zejména akty, otevřelo své prostory speciálně nudistům. Ti tak mohli plátna a nástěnné malby Pedra Nela Gómeze obdivovat, aniž by je přitom tížilo oblečení. Inu, podle onoho výroku se zdá být jasné jedno: hledání svobodné společnosti skončilo, stačí se svléknout...

VTIP TÝDNE

Začínající učitelka si chce na své třídě vyzkoušet poznatky z psychologie: »Každý, kdo si myslí, že je hloupý, ať se postaví.« Po chvíli se v tiché třídě postavil Pepíček. Kantorka povídá: »Pepíčku, tak ty si myslíš, že jsi hloupý?« »Ne, prosím, ale přišlo mi neřít nechat vás stát jedinou.«

OBJEVENO NA SÍTI

FOTO - ČTK/Jaroslav BENEŠ (1), wikimedia.org (1) a archiv

Sto let Československa tak trochu jinak

Jak jste si užili minulý víkend stoleté oslavy, milí čtenáři? Ano, výročí vzniku Československa nepřálo počasí. Ano, slavili ho i lidé, kteří se podíleli na rozpadu společného státu. Ano, v mnoha sdělovacích prostředcích, veřejnoprávní ČT nevyjímaje, zaznělo

velmi jednostranné hodnocení některých etap naší historie. Ale to nic nemění na faktu, že jde o výrazný milník, jež bychom si měli vážit nadevše. A my se nyní vrátíme o týden v čase a připomeneme si desatero zajímavostí, jež s sebou v různých koutech naší vlasti stoleté výročí přineslo...

Stoletý zvon

Pro druhou část tišnovského parku pod kostelem, který se po rekonstrukci otevřel k výročí 100 let Československa, se dočkal připravení »stoletý zvon«. Na jeho odlití se podíleli nadšenci ze spolku Continuum vitae při *Letní trhové slavnosti*. Lidé se na odlévání mohli dívat. Zvon má 35 kilo a měl by přes den znít každou hodinu a také při otevírání a zavírání parku, který nebude přístupný nonstop. Řekl to organizátor **Miloš Sysel**. S kolegy se zabývá historií města a okolí a věnuje se také experimentální archeologii. »Jednou ročně děláme různé pokusy. Například jsme v hliněných pecích tavili v okolí získanou železnou rudu, vypalovali jsme keramiku a loni jsme odlévali bronz. Letos jsme chtěli získávat stříbro, ale kamarádka Radima Tichého napadlo, že bychom mohli odlévat zvon, protože má kamaráda, který se tomu věnuje,« řekl Sysel. Zvon je spíš menší, průměr je 40 centimetrů a výška půl metru.

Balon s radiovou sondou

Ke stoletému výročí vysílal pozdrav do éteru balon s radiovou sondou, a to z výšky přes 22 kilometrů. Sondou zavěšenou pod meteorologickým balonem vypustili z Horního náměstí v centru Olomouce místní radioamatéři. Vítr zavál balon během dvou hodin letu na Slovensko, kde sonda odpoledne na padáku přistála na úpatí Malé Fatry. Radioamatéři tak vzdali hold zakladatelům státu a zároveň si vyzkoušeli funkčnost přístrojového vybavení sondy. Sonda OL100CSR obsahovala radiový vysílač, který vysílal zprávy k výročí v mluveném slově i vzkaz v Morseově abecedě. Součástí přístrojového vybavení bylo také GPS zařízení či kamera, která obsluhuje v pravidelných intervalech zasílala snímky. Balon naplněný heliem nakonec vzlétl až do výšky 22,6 kilometru. Poté ve vzduchu mezi Čadcou a Žilinou praskl a sonda s přístroji se pomalu snesla k zemi na padáku.

Největší auto na klíč

Výročí vzniku Československa připomnělo i největší a nejdražší známé auto na klíček vyrobené firmou Husch za první republiky. Jeho renovaci dokončil sběratel Michal Widený z Pardubic a v minulém týdnu také prezentoval dětem z pardubické Základní školy Noe. »Má přední reflektory, osvětlený interiér a zadní poznávací značku. Takhle verze mohla stát v roce 1935 kolem 400 československých korun,« řekl Widený. Dělník si přitom v té době vydělával podle historických statistik v průměru jen 27 korun denně, takže by za takovou hračku dal mzdu za 15 pracovních dní. Drahé by

bylo autíčko i pro mnohem lépe placeného pracovníka ve »vyšších soukromých službách,« který tehdy vydělával 1375 korun měsíčně. Za autíčko by tak dal téměř třetinu měsíční mzdy.

Obří světelná trikolora

Litomyšl na Svitavsku oslavila 100. výročí Československé republiky odhalením 25 metrů vysoké světelné Trikolory, díla sklářského výtvarníka Václava Ciglera a architekta Michala Motyčky. »Chtěli jsme, abychom tady, až se bude na 100 let republiky vzpomínat, měli hmatatelné vzpomínky. Autoři Trikolory měli na Smetanově výtvarně Litomyšli velkou výstavu, ukázali nám svoji vizi, nadchli pro ni i soukromé mecenáše,« řekl starosta **Radomil Kašpar**. Světelný sloup je nově součástí autobusového nádraží, stál stovky tisíc korun, ze dvou třetin je zaplatili donátoři, dodal Kašpar. Trikolora v českých barvách, bílé, červené a modré, svítala asi na třetině sloupu. Motyčka, který se zúčastnil slavnostního odhalení, dílo přirovnal k majáku.

Šunka ve tvaru ČR

Výrobce masa a uzenin Steinhauer z Tišnova na Brněnsku začal v minulých dnech prodávat ke stému výročí vzniku republiky šunku nejvyšší jakosti, která má tvar naší země. Speciálně pro toto výročí byl připravený i salám Vysočina, řekl ředitel firmy **Ladislav Steinhauer**. »S kolegy ve vedení jsme si říkali, co k výročí vymyslet, a přišli jsme na šunku ve tvaru republiky. Koupili jsme za 50 000 formu pro ruční výrobu a děláme takto šunku nejvyšší jakosti,« řekl Steinhauer. Lidé si ji mohli koupit jak v podnikové prodejně v Tišnově, tak v prodejnách v Brně a v dalších místech na jižní Moravě, kde má firma vlastní prodejnu. Vysočina byla zabalena do historického obalu a součástí se stala i historická fotografie.

Kompilace o vlasti

Kompilace českých, slovenských a československých písní s názvem *Země československá, domov můj (?)* na pěti CD mapuje staletou historii republiky. Všechny 106 nahrávek má jedno společné téma - svým obsahem se vztahují k republice, vlasti, domovu i důvěrně známým místům a věcem. Kompilace se nesoustřeďuje výhradně na hity, ale mapuje nejvýraznější dobové osobnosti. Výběr nahrávek začíná hymnou *Kde domov můj* v provedení Emy Destinnové a pěvce Dinha Gillyho z roku 1914. Jako poslední 106. skladba byla zařazena píseň *Brno* z roku 2018 v podání Evy Pilarové a rappera z Mikulova vystupujícího pod jménem El Nino. Nahrávky pocházejí z mnoha archivů včetně slovenských. Písně z nejstaršího období byly digitalizovány a remasterovány z původních šelakových desek nebo magnetofonových pásků. Část archivních nahrávek se dočkala i svého prvního vydání, mnoho jiných vychází poprvé na CD.

Pamětní mince

Mezi exponáty pelhřimovského Muzea rekordů a kuriozit přibyla pamětní mince vážící téměř 13 kilogramů a měřící v průměru 62,5 centimetru. V rámci oslav vzniku Československa ji vytvořil jednadsmesátiletý výtvarník Karel Huněk z Kladna. Na medaili pracoval zhruba tři měsíce, přičemž ta je vyrobená z oceli, bronzu a mosazi a její přední stranu zdobí silueta Československa z roku 1918, český lev a monogramy mužů, kteří stáli u zrodu republiky včetně prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Zmiňuje také československé legionáře. Druhou stranu mince autor věnoval temnější stránce vývoje republiky a připomíná na ní velké průmyslové podniky včetně Poldi Kladno mizící v »černé díře«. Černou díru znázorněnou ve středu mince vyvažuje symbol kvádrů jako zdravého jádra české společnosti, Huněk ho umístil do středu siluety současné České republiky.

Masarykovy mosty

Muzeum silnic ve Víkovicích na Šumpersku otevřelo výstavu mapující tuzemské mosty pojmenované po prezidentovi T. G. Masarykovi. Návštěvníkům detailně připomíná osm z nich. Některé z těchto mostů jsou kulturními památkami, dva z nich už byly zbourány. »Pátrání po mostech pojmenovaných Masarykovým jménem nebylo jednoduché, celkem jsme jich zatím našli třináct, podrobněji jsme se zaměřili na osm,« uvedla vedoucí muzea **Alena Turková**. Mosty byly podle zástupců muzea Masarykovým jménem pojmenovány většinou u příležitosti prezidentových 75. a 85. narozenin v letech 1925 a 1935. Jeho jméno nesly až do německé okupace, poté byly přejmenovány. Některé z nich přitom dnes opět nesou jméno prvního československého prezidenta - Masarykův most stojí například v Kralupech nad Vltavou, Kolíně, Debrži u Mladé Boleslavi či v Týnci nad Sázavou.

Vlaky v národních barvách

České dráhy a agentura CzechTourism připravily k oslavám několik akcí. Vedle výstav či jízdy historických vlaků přemalovaly lokomotivu jezdící do sousedních zemí či jízdy historických vlaků přemalovaly lokomotivu jezdící do sousedních zemí či jízdy historických vlaků přemalovaly lokomotivu jezdící do sousedních zemí. »Naše společnost je nástupcem Československých státních drah, které vznikly vlastně ve stejný okamžik jako nová republika a dnes jsme hrdým národním dopravcem. Je proto přirozené, že úzce spolupracujeme s CzechTourismem na propagaci naší země a jejím poznávání v zahraničí i u nás,« uvedl člen představenstva ČD **Michal Štěpán**. Lokomotiva jezdí na Slovensko, do Maďarska nebo rakouského Lince. České dráhy také pro cestující, kteří během víkendu cestovali jejich vlaky, nabídli akční jízdenku, kdy mohli využít skupinovou víkendovou jízdenku za 679 korun pro pět dospělých lidí. Na řadu spojů navíc nasadily posilové vozy.

Živá číslice 100

Děti ze základních a středních škol v Kadani vytvořily na historickém Mírovém náměstí živou číslici 100. Školáci a studenti oblékli na shromáždění národní barvy a zazpívali českou hymnu. Zapojilo se jich asi 2000, řekl starosta Kadaně **Jiří Kulháněk**. »Každá škola měla na náměstí své místo, žáci a studenti oblékli bílou, modrou a červenou barvu. Nápis byl přes celé náměstí. Fotografovali jsme ho dronem a z radniční věže,« popsal událost Kulháněk. Ke 100 letům od založení Československa byla v Kadani v ulici Kapitána Jaroše zasazena lípa a vypouštěly se například balonky v barvách trikolory. A tím končíte dnešní exkurzi. Pokud se na některé zajímavosti z vašeho regionu nedostalo, omlouváme se. Ani noviny nejsou nafukovací, však to znáte, drazí čtenáři...

Stránku připravila Marcela ŠPIČKOVÁ

FOTO – ČTK/Josef VOSTÁREK (1), ČTK/Vít ŠIMÁNEK (1), ČTK/Petr BĚHAL (1), ČTK/Václav ŠÁLEK (1), ČTK/Luboš PAVLÍČEK (1), ČTK/Slavomír KUBEŠ (1), muzeumsilnic.cz (1) a tisnoviny.cz

České ryby nemají chybu...

Před týdnem jsme uzavřeli *Triky v kuchyni* línem. Není to běžně dostupná ryba, užít si jí můžeme především při výloveh rybníků, a právě jejich sezona teď začíná. Ve stánkách rybářů připravují báječné lahůdky z právě vylovených ryb. K některým se běžně (totiž k rybám v obchodu) nedostanete.

Tak třeba *škvarky z lína*. Abychom dokončili triky z minulého dne. Budete na ně potřebovat dva líny (nebo okouny), půl hmků vepřového sádla, hladkou mouku, mletý pepř, sůl a ostrou papriku. Ryby vykostíte, nakrájíte na plátky na dvacet milimetrů silné. Mouku promíchejte s pepřem, špetkou pálivé papriky, solí a v této směsi obalte nakrájené proužky ryb. Na pánvi rozpalte sádlo a ryby v něm ze všech stran rychle osmažte. Dobrou přílohou je tmavý chléb.

Mám před sebou ještě několik báječných »líních« receptů, třeba *lín po cikánsku*. Ano, klasicky – se zeleninou. Jeden či dva líny, sklenka oleje, na kterém zpěníte jednu větší

jemně pokrájenou či nastrohanou cibuli. Přidejte dva utřené stroužky česneku, hrnek pokrájeného vařeného bůčku, osolte, vmíchejte lžičku mleté papriky, půl lžičky pepře, lžičku hladké mouky, dva hmků leča, a hrnek sterilovaných, jak jinak než jemně pokrájených, kapií. Přidejte na plátky rozpůlené líny, pod pokličkou asi 15 minut poduste a podávejte. Podávejte s chlebem.

A pojďme na sumce. Sumčího masa jsem si užil při výlovu jednoho z rybníků na Kutnohorsku. A čas od času dostávám od přátel rybářů pár kilo sumčího masa, ať již syrového nebo naloženého v oleji. Báječná byla uzená sumčí hlava, nepřekonatelný pak **pečený sumec** vlastnoručně připravený. Sumce po stranách nafilujete a nasolte. Poté nechte nejméně hodinu, raději však několik hodin v chladu odležet. Pokrájete na kolečka očistěnou kořenovou zeleninu (klasika – mrkev, petržel, celer – zhruba po 100 g) a osmažte ji v kastrolu. Přidejte několik kuliček pepře, pár kuliček nového koření, několik bobkových listů, vše zaprašte hladkou moukou a za občasného míchání smažte několik minut s pokrájenou cibulí. Podlijte hrnkem octa, 500 ml bílého vína a povytvořte masový vývar. Zhruba též 500 ml. Vařte na mírném ohni asi 30 minut. Poté přecedte,

zeleninu sítím propasírujte, přidejte dalších 500 ml bílého vína.

Osušeného sumce v pekáči poprašte hladkou moukou a přelijte částí připravené marinády. Pečte zvolna v mírně vyhřáté troubě, rybu občas přelijte marinádou a také zakysanou smetanou (budete potřebovat asi hrnek smetany, přidávejte ji postupně po lžičce). Hotového sumce z pekáče vyndejte a uložte v teple. Do vypečené šťávy přidejte dvě lžice másla utřeného s hladkou moukou, mírně osmažte, přidejte trochu vody a důkladně rozmíchejte. Šťávu přecedte, zakapejte citrónovou šťávou, promíchejte a přelijte jí porce nakrájeného sumce. Podávejte s vařeným bramborem.

Sumec na másle osvěží váš jídelníček. Zhruba 1000 g sumčího masa, to za hlavou je lepší, protože je méně tučné, stáhněte z kůže a nakrájete na filátka. Osolte je, okořeňte kmínem a mletým pepřem, zakapejte citrónovou šťávou a nechte asi hodinu v chladu odležet. Poté je zaprašte hladkou moukou a na másle z obou stran smažte. Výbornou přílohou je bramborová kaše.

Sumec s česnekem a sojovou omáčkou je mírně náročnější na přípravu. Zhruba 1000 g sumčího masa stáhněte z kůže, vykostěte a pokrájete na kostičky. Osolte a zaprašte asi lžičí Solamylu. A opět nechte v chladu asi hodinu odležet. Mezi tím smíchejte tři lžice sherry se dvěma lžicemi dobré sojové omáčky, lžičkou rýžového octa, hrnkem bílého

vína, dvěma lžičkami cukru, lžičí olivového oleje, několika utřenými stroužky česneku (jak kdo má česnek rád), přidejte dvě tři lžice vody a krátce povařte. Kostičky ryby asi deset minut smažte na oleji smíchaným se dvěma lžicemi sójové omáčky. Dejte na talíře a zalijte připravenou omáčkou. Příloha? Ano, správně, dušená rýže.

Na uzeného úhoře jsme kdysi chodili do Domu potravin, který byl v horní části pražského Václavského náměstí. Nebyl nejlevnější, ale stál za to. Ostatně ani dnes nepatří úhoř k levným rybám, ale dá se koupit v prodejních ryb nebo na sádkách. **Úhoř s vinnou omáčkou a žampiony** je jednoduchý na přípravu, a přesto dobrý. Tento recept mám od svého dědy. Nestáženého úhoře vytřete solí, rozdělte na porce a pečte na másle asi 10 minut. Pak ho zaprašte moukou, zalijte hrnkem povětivého hovězího vývaru, sklenkou bílého vína, okořeňte špetkou drceného hřebíčku, špetkou mletého pepře, přidejte nastrohanou cibuli, několik menších celých očistěných žampionů,

trochu pokrájené petrželové natě a duste do měkka. Maso opatrně vyndejte na teplou mísu, žampiony pokrájete, omáčku přecedte, zakvedlejte do ní dva žloutky a přelijte jí hotovou rybu. Podávejte s bílou opečenou vekou.

Úhoř na jehle je dobrý na grilování, ale i bez grilu si poradíte. Očištěného úhoře s kůží nakrájete na plátky asi 20 mm silné, osolte je, okořeňte pepřem a mletou paprikou, potřete olejem. Nechte zhruba hodinu odležet v chladu a poté na rožnici jehly napichujte střídavě úhoře, půlky malých rajčat, plátky slaniny a silnější kolečka cibule. Grilujte nebo pečte na roštu, případně v dobře máslem vymaštěném pekáči. Podávejte s opečenými brambory.

1 úhoř, 3 tvrdá rajčata, mletý pepř, mletá paprika, 100 g slaniny, 2 cibule, olej, sůl

Úhoře nakrájíme na plátky asi 2 cm silné, osolíme, okořeňme, potřeme olejem. Na rožnici jehlu napichujeme střídavě kousky úhoře, půlky malých rajčat, plátky slaniny a silnější kolečka cibule. Pečeme na roštu nebo na velké vymaštěné pánvi. Podávejte s opečenými brambory a zeleninovým salátem.

Silvestrovského úhoře vám nabídneme, až bude konec roku, a spolu s ním i pár receptů na povětivého českého kapra...

VESELÁ PŘÍRODA

Nenápadná rostlinka - sléz přehlížený

A zase se vracím do prázdninových dnů. Teplých dnů srpnových, které jsme jako děti prožívaly často na svazích tzv. figur, kde nad námi jezdily vlaky na trati z Prahy do Olomouce...

Byly to suché svahy, které však končily v prohlubeničích, kde se zdržovala dešťová voda. Svahy i vodní nádrže nám sloužily k báječným dětským hrám i ke koupání (tehdy jsme nevěděli, co to jsou sinice, a i asi kvůli tomu jsme neměli nikdy žádnou vyrážku), ale také k poznávání přírody. Na figurách rostla spousta plevelných rostlin a žila spousta teplomilných živočichů od měkkýšů, přes hmyz až po plazy, ptáky a savce. Nikde jsem se nenaučil tolik, jako na těch figurách a na nedaleké zaplavené louce.

Mezi mnohými plevely si žila docela nenápadná rostlinka – sléz přehlížený. Dobré jméno jí vybrali naši botanici 19. století. Nízka, plazící se, jen někdy se vzpřímenými lodyhami, vznášejícími se tak 20 cm nad zemí. A s bledě růžovými až bledě fialovými květy, které bývaly na rostlinách až do pozdního podzimu. Jen málokdo z nás si jich všimnul. Zato plody, ty nás vábily. Říkali jsme jim »chlebiček« a skutečně tak i chutnaly. Co jsme jich jen nedělali!

Ten plod je kotoučovitý, uprostřed vmáčklý, rozpadají-

cí se od středového sloupku v jednodololistové a jednosemenné plůdky, jež zralé jsou hnědě až černé a s drobnými důbkami. Ale tak dlouho jsme nikdy nečekali. Pro nás byly plody výtečné tehdy, když jejich zelená barva začínala nenápadně žloutnout. To bývaly nejlepší. Jenže nejen my děti jsme je měly rády. Na zrající zelenavé plody měly »spadeno« i mnohé housenky motýlů a včel larvy různých hmyzu. Nejednou se stalo, že jsme místo utrženého plodu drželi v ruce malou zelenou housenku, která vyplašeně utíkala do bezpečí. Ale ani to nám nezabránilo v konzumaci »chlebičku«. To byly krásné dny!

Stávalo se však, že figura pod srpnovým sluníčkem vyschla a čas od času suché byliny od jiskry z lokomotivy (tehdy jezdily lokomotivy na páru a muselo se v nich topit) zahořely a celý svah byl v plamenech. S košťaty, lopatami a s konvěmi s vodou jsme my děti plameny uhasily. Někdy i za pomoci dospělých. Hasiče volat bylo netřeba. Rád bych viděl dnešní mládež, co by dělala. Asi by volala ty hasiče. Ale tehdy hasiči byli na velké ohně a jiné katastrofické události. A pro nás děti to byli hrdinové. Nicméně, víc vzpomínám na ty »zaplelené« figury a život na nich!

Balení dárků pro děti v poslední předvánoční noci patřilo a patří k babské tradici. I proto, aby předtím mohly děti, které na Ježíška už nevěří, prohledat celý byt, zdali nenajdou někde alespoň maličkost, kterou si přejí pod stromeček. A babičky umí dárky schovávat.

Ano, ještě je do vánočních svátků relativně dost času. A tak v tomto podzimním čase řeší praktické věci. Třeba upcpaný nos. Nic mimořádného. Pravda, můžeme koupit kapky do nosu, ano, za stovku a více, ale proč nezkusit radu babiček? Stačí prý ponořit předlokty obou rukou na několik minut do teplé vody. Voda má být jen mírně teplejší než je tělesná teplota nemocného. A funguje to! Máme to ověřeno!

I poctivá slivovice je dobrým lékem. Sama o sobě – tvrdím jako muž, který věří účinkům tohoto nápoje. Babičky však znaly jiný, lepší recept, který pomůže nejen s nachlazením, ale údajně i s bolavými klouby. Stačí zalít čerstvým čajem šťávu z jednoho citronu, v ní rozmíchejte lžičku medu a deci slivovice. Je to nejen dobré, ale i ozdravné »pitíčko«. Ale abstinence, a děti pak vůbec ne, je neocenitelná.

Na upcpaný nos jsou veliké kapky. I Vincentu ve spreji si můžete na upcpaný nos v lékárně koupit. Pár kapek za pár desítek korun. Zbytečná investice. Kupte si celou lahev za »třicet« - a sem tam pár kapek nakapejte do nosu. Mezitím ji popíjejte pro zdraví, jen tak. Tuto minerálku babičky používaly na pročištění nosu v čase, kdy o sprejích si mohly nechat jen zdát. To není reklama, jen zkušenost.

Aniž bychom se chtěli chlubit moudrostí našich babiček, nic jiného nám nezbyvá. Uměly si prakticky se vším poradit... S přípravou na Vánoce i s upcpaným nosem.

ZLATÉ ČESKÉ RUČIČKY

Neobyčejná krása předvánočního pečení

Tak to je každoroční téma v tomto čase. Výborné řešení pro celou rodinu a společné dlouhé podzimní večery. Na své si přijdou všichni, kutilové, jejich manželky a partnerky, především však děti. U nás máme už děti »přerostlé« (dospělé), ale jejich děti, protože jsou s podzimem často u nás návštěvou, si vizovického pečiva a výrobků z nich užívají. Doporučuji, skvělá zábava!

I pod dětskýma rukama mohou vzniknout z vizovického pečiva (a o něm budeme teď psát) neuvěřitelně krásné »drobnušky«, třeba i jako dárek pro rodiče nebo prarodiče. Z vizovického pečiva mohou děti vyrobit i ozdoby na vánoční stromek či svícny na slavnostní stůl a po letech se vlastním dětem chlubit svojí »nezralou« šikovností.

Základem je těsto. Receptů na jeho přípravu je jen pár, a jsou si podobné skoro jako vejce vejci. Jeden využívá pouze mouky a vody, jiný, který se nám osvědčil, pak i oset.

Tady je: 500 g hladké mouky, jedna lžice octa, 150 ml vody. Anebo zkuste »slabší« variantu - 300 g hladké mouky, šest lžic vody, tři lžice octa. Vždy však je nutné těsto důkladně vypracovat tak, aby bylo dokonale hladké a nebyl v něm žádný vzduch. Zkušením doporučuji, aby se s těstem pracovalo (ano, jen rukama) nejméně 30 minut, hodina je ale lepší. Potom těsto uložíte do igelitového sáčku a uložíte ho chladničku nejméně na hodinu, raději však déle, máte-li trpělivost a čas, pak třeba přes noc. Špatně vypracované a krátce odležené těsto se špatně tvaruje, nedrží tvar a při pečení praská. Důležité je také následně brzké zpracování těsta, se starším se mnohem hůře pracuje.

Nástroje k výrobě máte určitě doma. Důležitý je hladký váh, dobrým řešením pak umakartová deska, na kterou se těsto nelepeí. A pak už jen stačí kapsený nožik na odkrajování a tvarování těsta, maličká šáteček k navlhčování lepených částí, malé nůžky na manikuru na nastřihování různých struktur povrchu, malá pinzeta na tvarování například loken vlasů figurek, malý váleček (bohatě stačí hladká sklenička), malá vykrajovátko na pečivo (lístky,

srdčička a podobně), určitě mějte k ruce zrnka pepře, nového koření, kmínu i jiného koření, a též trochu nemletého máku. Další pomůcky vplynou z vaší tvrdé práce a určitě je doma máte, netřeba je někde shánět.

Pečení je důležitou součástí výroby. Vizovické pečivo se vlastně nepeče, ale pomalu vysouší. Teplotu v troubě nejprve nastavte jen na mírných 50 °C, po třech až čtyřech hodinách ji postupně zvyšujte až na 100 °C. Když pečivo získá zlatavou barvu, vyndejte je z trouby a nechte na plechu vychladnout. Plech jen lehce vytřete tukem (opravdu lehce), aby pečivo při pečení po plechu neklouzalo. Před tím, než pečivo dáte do trouby, nechte je dvě tři hodiny oschnout, poté je potřete rozšlehaným vejcem, aby získalo lesk. Pokud chcete tmavší odstín, použijte jen rozšlehaný žloutek.

Tvarování, či snad lépe modelování vizovického těsta vyžaduje určitou zručnost, kterou získáte praxí. S dětmi zkuste modelovat věnečky a ploché ozdoby přímo na válu. Nejdříve vytvořte základní tvar a k němu přilepte »drobnušky«. Místo spoje navlhčete malířským štětečkem namočeným ve vodě. Dotvarujte nůžkami z manikury a malým nožem, případně pinzetou. Můžete k přidání drobností použít i kousek drátu či párátko, aby spolehlivě držely na základním tvaru.

Složitější tvary - například figurky zvířat, panenek a podobně - se vyrábějí z válečků těsta. To vyžaduje fantazii a větší šikovnost. S velikostí figurek to nepřehánějte, protože při sušení mohou praskat. Na oči figurek, ale i k ozdobě plochých tvarů a věnečků, používejte zrnka koření či máku.

Těsto, se kterým nepracujete, nenechávejte volně na válu, ale zakryjte je například v plastové krabičce, aby nevysychalo.

Je jasné, že vizovické pečivo není určeno ke konzumaci, je jen pro parádu. Přesto to raději připomínáme. Pokud chcete vánoční stůl ozdobit jedlým pečivem, zkuste třeba medové perníčky. To už je však téma do rubriky *Triky v kuchyni*.

»BABSKÉ« RADY

S předvánočním nadhledem

Především naše peněženky už teď, počátkem listopadu, začala odčerpávat všudypřítomná reklama, volající po tom, abychom se zbavili svých peněz včas, nejlépe teď. Babičky však očekávané vánoční svátky řešily a řeší po svém. Šťastím pro ně byla a je rodina, ať se již sešla na Štědrý den či ve zbývajících dvou svátečních dnech.

Osvědčenou babskou radou je odpověď na otázku vnoučat: »Jak je to možné, že Ježíšek, když je vlastně miminko, unese tolik dáreků a dá je pod stromeček?« Kdo to ví, říkávaly... Naše babička se vždy jen pousmála a prohodila cosi o tom, že Ježíšek nosí dárky domů s pomocí maminky a táty, protože každé dítě má rodiče. Kouzlení s dárky to neublížilo. Ba ani poté, když se dozvěděla, že všechny děti »rodiče nemají«.

Naše babičky i babičky dětí, jejichž jsme rodiči, přistupovaly, a snad i přistupují, k předvánočnímu »tlaku« s nadhledem. Pokud vůbec měly nějaké seznamy toho, co třeba ještě udělat, pak v něm byl seznam adres, na které bude poslán vánoční a novoroční pozdrav. Byl dnes často pošta přijde zkrátka díky elektronizaci našeho života. Důležitý však byl seznam chybějících surovin na vánoční cukroví, k jehož přípravě jsme byli zváni.

A pak úklid! Slavnostní ubrusy prošly přepráním a přežehlením, i vánoční prostírání dostalo očistnou kúru. S úklidem to naše babičky nepreháněly. Věděly totiž, že Ježíšek se doma zastaví i přesto, že na skříně či uvnitř, na jejím dně, bude slabá vrstva prachu, dveře budou mírně upatlané od všetečných dětských ruček. Pouštěním starých desek s vánočními koledami dělaly tu správnou náladu... Pravda, až přímo v čase předvánočním.

Děti a vnoučata ocení jejich vzpomínky na Vánoce z časů dávno minulých. Děti milují příběhy. S převkapením zjišťují, že i babička a děda byli kdysi dětmi. »I moje máma a můj táta byli děti?« Právě v předvánočním čase je místo pro to, aby dítka vyslechla vzpomínky na dětství svých prarodičů a rodičů. A nejlepší vyprávěčkami jsou právě babičky... Jejich vzpomínky jsou pohádkové, ale lepší než pohádky.

Babičky, protože byly a jsou moudré, si nedělaly a nedělají starosti s vánočním jídelníčkem, protože cti

rodinné tradice a věří, že je budou ctít i přichozí stolovníci. Věděly, že jejich dospělá děti, pokud bydlí někde poblíž, se zastaví den před Štědrým dnem ozobávat připravovaný bramborový salát, a druhý den ráno zaběhnou na pár minut, aby si ověřily, zda smažené řízečky i kapr chutnají přesně tak, jako loni a v letech předchozích. Okouknou vánoční stromek, jsou-li na něm ozdoby, které důvěrně znají.

Balení dárků pro děti v poslední předvánoční noci patřilo a patří k babské tradici. I proto, aby předtím mohly děti, které na Ježíška už nevěří, prohledat celý byt, zdali nenajdou někde alespoň maličkost, kterou si přejí pod stromeček. A babičky umí dárky schovávat.

Ano, ještě je do vánočních svátků relativně dost času. A tak v tomto podzimním čase řeší praktické věci. Třeba upcpaný nos. Nic mimořádného. Pravda, můžeme koupit kapky do nosu, ano, za stovku a více, ale proč nezkusit radu babiček? Stačí prý ponořit předlokty obou rukou na několik minut do teplé vody. Voda má být jen mírně teplejší než je tělesná teplota nemocného. A funguje to! Máme to ověřeno!

I poctivá slivovice je dobrým lékem. Sama o sobě – tvrdím jako muž, který věří účinkům tohoto nápoje. Babičky však znaly jiný, lepší recept, který pomůže nejen s nachlazením, ale údajně i s bolavými klouby. Stačí zalít čerstvým čajem šťávu z jednoho citronu, v ní rozmíchejte lžičku medu a deci slivovice. Je to nejen dobré, ale i ozdravné »pitíčko«. Ale abstinence, a děti pak vůbec ne, je neocenitelná.

Na upcpaný nos jsou veliké kapky. I Vincentu ve spreji si můžete na upcpaný nos v lékárně koupit. Pár kapek za pár desítek korun. Zbytečná investice. Kupte si celou lahev za »třicet« - a sem tam pár kapek nakapejte do nosu. Mezitím ji popíjejte pro zdraví, jen tak. Tuto minerálku babičky používaly na pročištění nosu v čase, kdy o sprejích si mohly nechat jen zdát. To není reklama, jen zkušenost.

Aniž bychom se chtěli chlubit moudrostí našich babiček, nic jiného nám nezbyvá. Uměly si prakticky se vším poradit... S přípravou na Vánoce i s upcpaným nosem.

Stránku připravili Jiří JANOUŠKOVEC a Václav ZIEGLER, FOTO – archiv

SVĚT KOLEM NÁS

Památky na pravěká vrásnění zemské kůry

Stojím vždycky s úzasem před skalami tvořenými migmatity. Ať už to je třeba v Radimě nebo v Nové Vsi u Kolína, nebo kdekoliv jinde, protože my těch migmatitů máme v Čechách hojně. Všude vykládají o tom, že zde probíhala silná přeměna plynových hornin, že tlaky, teplota a pohyby hornin byly vysoké, aby mohly stvořit takovou hominovou krásu. Neboť krása vzniká vždy za těžkých podmínek. Stačí se jen zasnít.

Migmatit je hornina, která je složená ze dvou složek. Mohlo by se říci hornin, ale nebylo by to přesné, neboť na dotyky přecházejí složky jedna v druhou, někdy rychleji, potom je ovšem jejich styk ostřejší vyznačen, jindy pomaleji. To potom ovšem je styk šmouhovitý, neostrý, rozplizlý. Jedna ze složek bývá tmavší a její součástky jsou břídlíčnatě usměřeny, druhá je světlejší a o usměřnění součástek nemůže být ani řeči. Světlejší složka je tvořená v podstatě jen živcem a křemenem. Ta tmavá složka je vždycky starší a svým charakterem se podobá většinou rule. Také obsahuje křemen, živce, ale také tmavé minerály, jako jsou třeba biotit, amfibol i granáty. Světla, mladší složka do ní proniká v podobě pružů, které se často podobají klikatým, drobným vráskám, někdy vytvářejí silné pruhy, prorážející starší složku cel-

kem přímo a s četnými postranními, mnohem tenčími, pruhy.

Mezi migmatity lze rozlišit některé výrazné typy, třeba s úlomkovitým uspořádáním, nebo s vrásami, v nichž světlé pruhy nejsou rovnoběžné, a dokonce i takové, kde světlé pruhy rovnoběžné jsou.

Právě průběh světlé složky vytváří krásu horniny. Ale pozor, migmatity jsou horniny velice pevné a tvrdé, jak už to tak bývá u hornin vzniklých během silné přeměny.

Jsou místa u nás, kde se migmatity používaly jako stavební kamenivo. Řeknu vám, že sekát do takového migmatitu díru za pomoci sekáče a kladiva, to dá tedy fušku! Omlouvám se za ten nespisovný výraz, ale já jsem byl nucen tu práci podstupit. A nebyl to jediný nespisovný a neslušný výraz, který jsem při sekání použil. Však i formátování geologického vzorku z migmatitu dá neskutečnou práci. Ale jde to! Jen čhtít!

Přesto jsou migmatity pro mne krásné kameny. Jeden v nich vidím nejen jejich stavbu a strukturu, ale i mnohem více. A přitom přemýšlím, jak vznikaly. A dá vám to moc poznání, když chcete jen něco trochu vědět o vzniku naší krajiny.

Proměny jsou již hotové

Chantal Poullain a Josef Trojan jsou těmi posledními, kteří svou proměnou zkompletovali charitativní kalendář *Proměny 2019*. Křest kalendáře za přítomnosti slavných hostů proběhne 21. listopadu. Kalendář na podporu projektů Nadace Archa Chantal letos vyjde už podesáté a podle prezidentky nadace to rozhodně není naposledy.

»Proměny jsou pro mě od začátku tradiční projekt. Lidé náš kalendář sbírají od prvního ročníku a je krásné, když se třeba už v srpnu ptají, zda bude letos další. Jednotlivé proměny mě strašně baví a miluji, když jsou silné. Přestože nemůžu být na každém focení, tak vím, že ve studiu je vždycky domácí atmosféra a že se všichni dobře baví. Je cítit, že tu lidé pracují pro dobrou věc. Všichni v našem týmu jsou hrozně šikovní! Za celý tým děkuji. Máme 10 let, je to bomba a vím, že budeme pokračovat, musíme,« říká **Chantal Poullain**, prezidentka nadace Archa Chantal. »Na proměně se mi pracovalo skvěle! Dobrá parta, která ví, co má smysl. A to je vždycky fajn,« podotkl **Josef Trojan**.

Rebelka i Pepek námořník

Fotografování si pochvalovali i další. Například **Anna Kameníková** se proměnila v Rebelku a **David Kraus** v Pepka námořníka. »Spolupráce to byla krásná a bylo to moc fajn. Vlastně si připadám jako Rebelka víc, než kdy jindy. A jelikož si tak vlastně připadám pořád, tak jsem s proměnou úplně ztotožněna. Projekt je super, a proto jsem se vůbec nemusela rozhodovat, zda se zapojit či ne,« řekla Kameníková. »Pepka miluju a jím kvůli němu špenát, proto jsem tak zdravý. O spolupráci jsem vůbec nepochyboval. Myslím, že když je člověk jakýmkoliv způsobem známý, tak by toho měl využít pro dobrou věc. Na focení jsem se těšil moc! Kalendář znám dobře a byl jsem rád, že jsem byl osloven. Závěděl jsem to mámě a tátovi,« dodal Kraus.

Kalendář *Proměny 2019* bude v prodeji v druhé půlce listopadu tradičně ve větším a menším formátu za 350 Kč a 1000 Kč jak na webových stránkách

AKCE TÝDNE

Chantal Poullain

www.kalendarpromeny.cz, tak ve větších knihkupectvích. Zakoupit jej znamená nejen přispět na dobrou věc, ale také zpřijemnit sobě či blízkým každý měsíc roku 2019 inspirativními, hvězdnými společníky. Cíl je jasný: Proměnit neutěšená prostředí dětských zdravotnických zařízení v útulná, přívětivá místa, tak, aby se malí pacienti lépe vyrovnali s pobytem v nemocnici, zbavili se stresu a překonali odloučení od rodičů.

(koz)

FOTO – Tomáš CHLAPEČKA

Anna Kameníková

Josef Trojan

Horoskop

BERAN

Nebojte se v blízké době využít techniky k tomu, abyste si splnili nějakou práci rychleji, než byste to zvládli bez její pomoci. Hvězdy vám to přímo doporučují!

BYK

Vaše okolí bude provázet problém za problémem, tragédie za tragédií a horor za hororem. Jen vy budete »z oblaga«. Tak aspoň že to...

BLÍŽENCI

Jsou dny lepší a dny horší. Pro vás se budou střídát. A vy si budete připadat jako na centrifuze. Tak at se vám příliš nezatočí hlava!

RAK

Jestli jste milovníkem dobrého jídla a pití, pak bude příští týden pro vás doslova a do písmene rájem na zemi. Užijte si to!

LEV

Zpráva, o níž jste si mysleli, že vás vykocejí, se nakonec ukáže být naprosto neškodnou. Zato přijde jiná, jež vás dostane na kolena...

PANNA

Nejkrásnější ženy či muži (přesně dle pohlaví, jaké preferujete) si vás nejdnou začnou všimnout. Iste holt v pohodě – a okolí to vidí, nemyslete si že ne.

VÁHY

Budete si připadat velmi neposední. Jako zamlada. Využijte té energie, která většinou uprostřed podzimu přichází jen sporadicky.

ŠTÍR

Pokud se vám podaří překonat vztahovou krizi, tak budete hned mnohem spokojenější, že vám všechno jde dobře od ruky.

STŘELEC

Normálně se vám z ničeho hlava jen tak nezatočí. Ale teď se vám bude točit de facto celý týden. Proč? Uvidíte...!

KOZOROH

Kdosi vám bude celý týden házet klacky pod nohy a dělat vám zle. Tak se nenechte zastrašovat a budte prostě víc sami sebou.

VODNÁŘ

Měli byste sejít z vyšlapané cesty. Jinak se nezbavíte svých vnitřních problémů i periodicky se opakujících vnějších komplikací.

RYBY

Nebojte se jít do všeho, co je pro vás důležité. Nemusíte mít žádné obavy, že byste pohořeli. Máte na to vše zvládnout.

♦	♦	SLOUP	ZVYKLOST	ŽENSKÉ JMÉNO (26.7.)	NÁZEV PÍSMENE H	♦	KILOGRAMY	BLAHO	NÁZEV ZNAČKY DUSÍKU	♦	ROM	LETADLO	SÍDLO BÝVALÉ JUGOSLAVIE	STARŠÍ VZTAŽNÉ ZÁJMENO	EGYPT. BŮH SLUNCE
♦	EGYPT. BŮH SVĚTA									Ces					
	VÝPLŇ OKEN														
TYKÁJÍCÍ SE SÍRY					EL. NABITÁ ČÁSTICE					ŽENSKÉ JMÉNO (16.4.)					
					BABIČKA					ZÁŘE					
KMEN					IDIOT				SMRT (BÁS.)					ČASTO ČÍST	PODPĚRA
					ZN. BROMU				OVANUTÍ						
717													IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO ORGANIZACE		
KONĚ (BÁSN.)				ZN. RUBIDIA			OBKLAD						ČÁST LISTU		
				SPOJENÍ			NYNÍ (NÁŘ.)						ZEVNĚ		
♦	DOLE	ZN. CESIA			RÍMSKY 4			ZN. ASTATU		ZELENÉ ČÁSTI ROSTLIN					
		STOLNÍ HRA			STRACH			SMOTANÁ		ČIN. OVOCE					
SLOVENSKY SLEPĚ					ČESKÁ STÁTNÍ NORMA NEMOC KLOUBŮ				POPEVEK					PLOŠNÁ MIRA	
									PÍSMENO RECK ABECEDY						
PŘEDLOŽKA			ÚŽAS						RÍMSKY 14					TAHLE	
									DOMÁCKY BIVJOJ					USAZENINA	
OTEC (KNIŽNĚ)			???	HITLEROVSKÁ POLICEJ											DRUH HÁDANKY
															SLOVEN. JINAK
ANGL. PES				ZN. VOLTAMPÉRU			ZN. TITANU			FINSKÉ JEZERO					
				NĚM. ANO			HÁJKY			NĚM. STARÁ					
♦	ROVNĚ (NÁŘ., ZAST.)	CITOSLOVCE ÚDIVU			SOPEČNÉ MAGMA					VERVA					
		SPORTOVEC			CIŽÍ MUŽSKÉ JMÉNO					ČESKÝ MEDAILÉR A ZLATNÍK					
PLEMENO					ZN. TELLURU		DOMÁCKY ALEXEJ							ZKR. ČES. ARMÁDY	
					FIALOVÁ BARVA		ČESKÝ BAROKNÍ ARCHITEKT							MOJÍ	
ČESKÝ PRÁVNÍK 19. STOL.				PROGRAMOVACÍ JAZYK				ZN. TERBIA				ZVUK KOZÍHO HLASU			
				ZÁZRAK				PANÍ (ANGL. ZKR.)				KSANDY			
737															♦
NEKONZUMOVAL TEKUTINU						MAĎARSKY ZEPTAT SE				NÁZEV HLÁSKY					POMŮCKA: PTAH, ZENICA, KÉR, OTT, EBNER
PATŘÍCI OTOVI					ANGLICKÁ ROCKOVÁ KAPELA					ZN. RHENIA					

Pod ??? jsou skryti tři českí filmoví herci.

ZVÍŘECÍ CELEBRITA

Bennyho – křížence labradora a novofundlandského psa, vyženíl předseda OV KSČM Klatovy Miroslav Kavij už před lety. Dnes téměř padesátkilový chlupáč se narodil jako poslední štěňátko ze třinácti sourozenců a Mirkova přítelkyně Martina si ho vybrala proto, že byl nejen nejmenší, ale i nejpřítulnější. Asi si přál, aby si ho odvedla právě ona.

Dnes je mu už patnáct let a přemýšlí nad každým »zbytečným krokem«, ale když »potřebuje«, dokáže ještě pořádně utíkat! Při jedné ze svých jarmích procházek chtěl přesvědčit o své rychlosti a vystartoval za zajcem. »Brzy ale zjistil, že na něj zkrátka již ke svému věku nestačí, a tak se velkým obloukem k nám lišácky vrátil, předstírajíc, že se chtěl jen tak lehce proběhnout...« vypráví s úsměvem Miroslav Kavij. »Bývaly doby, kdy byl ještě ve formě a hrával s námi kopanou.«

Benny miluje zahradu, kde také spí a spolu s ročním kocourem hlídá další domácí zvířectvo: drůbež - slepice, kachny a indické běžce. Tedy, ono to s tím hlídáním už není tak žhavé vzhledem k jeho věku a začínajícími problémy s klouby. Beník spíše působí jako ostraha před nezvanou osobou, svou mohutnou postavou a silným štěkotem přeci jen slabší povahy odradí... »Beník je ale dobrák, vzhledem ke své »socializované« rase se nikdy nesnažil být vůdcem smečky, jak se o to někteří dominantní psi pokoušejí. Respektuje, že vůdcem smečky je moje malíčkosť,« přiznává páníček.

Pejsek tráví většinu času na zahradě a s rodinou. Ovládá všechny základní povely, ale vzhledem ke svému věku, se ztrátoval sluchu, ne vždy na všechny hned reaguje... »A bývaly doby, kdy ho zlákala hárající fenka, a to pak neslyšel, neviděl - a s věkem to nemělo nic společného,« směje se Mirek. A pokračuje: »U nás bývá veselo. Při příjezdu domů kachny káčají, slepice kdákají a jsou nastoupeny u brány, čekající, co »utrousíme«, a do toho hlasitý uvitací štěkot Benny, který se líká, dokud nedostane něco do misky. S kocourem je to podobné. Benny sice s radostí prožene jakoukoliv kočku v blízkém okolí, ale s naším kocourem baští společně z jedné misky.«

Autem Beník jezdí moc rád! Vždy, když se otevrou páté dveře auta, bez povelu ví, že má naskočit. V zavazadlovém prostoru má vyčleněné místo, odkud bedlivě sleduje ubíhající krajinu. Vypadá vždy, že ho těší i fakt, že se svou »smečkou« jede vstříc dobrodružství.

Benny je velkou radostí všech členů Mirkovy rodiny a vyplňuje jim každou volnou chvíli, zažívají s ním krásné i komické situace. Na jednu takovou ještě Mirek vzpomíná: »Při jedné z procházek kolem okraje pole s kukuřicí se v ní Beník zapomněl. Využil jsem příležitosti a vylezl na poseď, který byl nedaleko. Když se Beník po své pachové stopě vrátil zpátky na cestu, rozkoukával se po svém páníčkoví, kterého neviděl, i když ho věřil. Kroužil kolem poseďu dost dlouho, než zvedl hlavu nahoru. Když mě našel, měl obrovskou radost, šťastný výraz v očích, že mě neztratil, a dal se do radostného štěkotu.«

Helena GROFOVÁ

Letná: Čest jako motivace stačí Eden: Jsme favoritem a zvítězíme

FOTO - archiv

FOTO - archiv

Sparta: Nita - Radakovič, Kaya, Costa - Chipciu, Stanciu, Kanga, Frýdek, Plavšič - Šural, Tetteh.

NEDĚLNÍ VÝKOP 17.00

Slavia: Kolář - Coufal, Kúdela, Ngadeu, Bořil - Souček - Stoch, Hušbauer, Traoré, Zmrhal - Škoda.

Záložník Nicolae Stanciu si moc dobře pamatuje, jak Sparta v březnu během posledních dvaceti minut ztratila tříbrankové vedení a se Slavií remizovala 3:3. Teď je však přesvědčený, že kdyby si domácí vypracovali stejný náskok i v nedělním derby, tak ho už udrží.

● **Na jaře jste »zařídil« Spartě luxusní náskok, když jste vstřelil dva góly. Nakonec z toho ale byla dělba bodů!**

Pamatuji se na to, ale snažím se na to nemyslet. Byla to minulá sezona a já se soustředím na současnost.

● **...a ta je jaká?**

Jsem přesvědčený, že když odehrajeme stejný první poločas jako tehdy, tak už tento-

krát vyhrájeme. Hrajeme doma a tam jsme asi rok neprohráli. Chceme hrát naši hru, takže by se měli přizpůsobit oni nám a ne my jim.

● **Slávistické vedení slíbilo hráčům za výhru koupel v pivu. Vaše reakce? Nevím, jestli hráči něco takového potřebují. Jde o čest a chceme vyhrát, to jako motivace stačí.**

● **Spekuluje se o vašem přestupu. Co je na tom pravdy?**

Něco jsem četl, ale uprostřed sezony není čas, abych odpovídal na takové otázky. Cítím se tady dobře a chtěl bych se Spartou získat nějakou trofej. Zůstanu tady, dokud ji nezískám.

Slávista Josef Hušbauer (28) se před zítřejším ligovým derby na Spartě nezdá být favoritem. Věřím, že ji vršovický lídr tabulky potvrdí a v souboji pražských rivalů zvítězí. Ponaučení si chce vzít z posledního vzájemného duelu na Letné, kde červenobílí po poločase prohrávali 0:3 a nakonec byli rádi za remízu 3:3.

● **Oproti trenérovi Trpišovskému tasíte kord přímo. Role favorita se nebojíte!**

Podle bodů a postavení v tabulce jsme favoritem my. Věřím, že máme sílu na to ukázat, že jsme favoritem právem a zvítězíme.

● **V jakém jste osobně rozpoložení?**

Na derby se těším jako vždy. I když to bylo v dresu Sparty a teď jsem v dresu Slavie, je to pro mě vždy výjimečný zápas.

● **Určitě máte v hlavě, že Slavie v posledních čtyřech utkáních neprohrála!**

Doma jsme proti Spartě vždy předvedli dobrý fotbal, ale myslím, že ani ty zápasy u nich nebyly špatné. Když tedy přeskočíme první poločas poslední vzájemného duelu.

● **Ať je to jak chce, ten »obrat« byl velkým fotbalovým zázrakem!**

Věřím, že když navážeme na druhý poločas, který jsme tam hráli, můžeme uspět. Věřím, že jsme ještě silnější, než jsme byli na jaře.

● **Jak vnímáte aktuálně Spartu?**

Víme, že síla Sparty je určitě doma, kde se jim daří líp než venku. Jsou silní vepředu, dobrou formu má Tetteh. Na to velký pozor. (stu, zr)

Slavná S budou bojovat o deset bodů

Největším tahákem čtrnáctého kola první fotbalové ligy bude zítřejší pražské derby mezi čtvrtou Spartou a první Slavií, která může v případě vítězství navýšit náskok před rivalem z Letné na propastných deset bodů. Zatímco hráči střílí opatrně od boku, oba trenéři diplomaticky mlčí. Vše je pochopitelně úplně jinak. Tepová frekvence buší do spánků všem zúčastněným. Velký fotbalový svátek je v odpočítávání.

Sparta nejde do derby v nejlepším rozpoložení, protože z posledních čtyř ligových zápasů tři prohrála. Pokaždé však ztratila venku, takže před

soubojem s rozjetou Slavií se Letenští upínají k neporazitelnosti na domácím hřišti, kde neprohráli už 16 ligových utkání za sebou.

Spartánská tvrz

»Na výkonech venku musíme zapracovat. Ale doma jsme silní a podáváme tam dobré výkony,« prohlásil trenér Sparty Zdeněk Ščasný. »Jestli však chceme aspoň trochu odčinit naše prohry z venku, tak musíme výkony ještě vylepšit, abychom Slavií porazili.

Slávisté respektují před výkopem spartánské můj dům, můj hrad.

Ankety Haló novin se zúčastnil také »Klokán« číslo jedna Antonín Panenka.

FOTO - archiv

Sparta je doma extrémně silná, za poslední dva roky tam prohrála snad jen s Plzní. Budeme se připravovat na Spartu v domácím prostředí,« přidal kouč Slavie Jindřich Trpišovský, jehož tým je ve velké pohodě a vede tabulku o dva body před obhájcem titulu z Plzně, zatímco třetí Ostrava ztrácí šest a čtvrtá Sparta sedm bodů.

Nevyzpytatelná nadstavba

Ščasný si však nemyslí, že by případná porážka ohrozila mistrovské ambice Sparty, která na titul čeká od roku 2014, kdy získala double.

»V danou chvíli to bude klíčový zápas, ale nebude nejdůležitější. Sezona je ještě dlouhá a nejde předjímat,« prohlásil letenský kouč.

Podobný názor má i Trpišovský. »Mít na Spartu připadně náskok deset bodů po čtrnácti kolech by bylo příjemné a dávalo by nám to dobrou výchozí pozici. Ale díky nadstavbě nebudeme zdaleka ještě ani v polovině soutěže, stát se může strašně moc.« (stu, zr)

ANKETA HALÓ NOVIN

Jak tipovali Sparta - Slavia: trenér hokejové reprezentace Miloš Ríha 2:2, slavný diskář Imrich Bugár 1:2, sportovní fotograf Eduard Erban 1:2, hokejový trenér Alois Hadamec 3:1, bývalý hokejista Sparty Jan Gusta Havel 1:0, jeho spoluhráč Pavel Richter 2:1, někdejší fotbalista Slavie Dušan Herda 0:2, jeho kolega Miroslav Pauřík 1:1, jejich spartánský protějšek Josef Jarolím 1:1, předseda olympijského výboru Jiří Kejval 1:2, stolní tenista v »dúchodu« Milan Orlowski 1:0, Radek Bejbl, fotbalový vicemistr Evropy 1996 0:1, stříbrný házenkářský medailista z OH 1972 Vladimír Habr 1:2, legendární kormidelník Jiří Pták 1:2, písničkář Miroslav Paleček 1:2, přímý aktér derby (1995) s příšalkou Pavlín Jirků 1:1 a to nejlepší nakonec, nepřekonatelná vršovická ikona Antonín Panenka 1:2.

TRADIČNÍ »PŘEDEHRA«

Plánovaný pochod fanoušků fotbalové Slavie před zítřejším derby se Spartou budou z Václavského náměstí na Letnou sledovat stovky policistů. Stadion bude pro fanoušky otevřen od 15.30, zápas začne v 17.00. Vedle policistů z pořádkové, kriminální, dopravní i cizinecké služby, antikonefliktního týmu, speciální a krajské pořádkové jednotky se bezpečnostních opatření zúčastní také policisté se psy a na koních. Sraz fanoušků Slavie bude v 13.00 v horní části Václavského náměstí, odkud vyjdou v 13.30 směrem na náměstí Republiky. Přesun bude pokračovat po trase Revoluční, Štefánikův most, Letenský tunel a Korunovační až na stadion. Při dohledu nad silničním provozem a veřejným pořádkem bude policistům pomáhat i několik desítek strážníků městské policie.

sport

DNES: 08.00 Fotbal: FL Bohemians - Teplice. **Z 09.50** Ragby: Finále extraligy. **PP 12.00** Curling: Česko/Šik - Slovensko/Žagar. **PP 13.45** Sportovní lezení: M ČR **14.10** Čtyřka sport **14.30** Curling: Česko/Klíma - Itálie/Rizzolli. **PP 16.45** Magazin Evropské ligy UEFA **17.35** Můj fotbal **17.55** Sportovní legendy: Josef Černý **18.10** Paralympijský magazin **18.35** Olympijský magazin **19.00** Curling: Prague Classic. **PP 21.15** Zprávy **21.35** Magazin Evropské ligy UEFA **22.25** Fotbal: PL Arsenal - Liverpool. **Z**

ZÍTRA: 08.05 Motorismus **08.50** BasketManie **09.10** IPPON **09.30** Curling: Prague Classic. **PP 11.45** Magazin Evropské ligy UEFA **12.40** Panorama **13.00** Dostihy: Velká slušovičká steeplechase. **PP 14.20** Curling: Prague Classic. **PP 16.15** Cyklokros: ME Nizozemsko **17.00** Hokej: TELH Plzeň - Vítkovice. **PP 20.45** Studio fotbal - Dohráno **21.20** Zprávy **21.40** Cyklokros: ME Nizozemsko

VYHRÁLI JSTE?

□ **ŠTASTNÝCH 10** (1. 11. večer): 4 - 6 - 8 - 9 - 14 - 15 - 17 - 18 - 22 - 31 - 35 - 36 - 37 - 43 - 49 - 54 - 55 - 65 - 74 - 76. **Šance milion:** 356 367. **Královské číslo:** 31. □ **ŠTASTNÝCH 10** (2. 11. poledne): 2 - 6 - 10 - 14 - 19 - 29 - 34 - 35 - 39 - 40 - 50 - 57 - 58 - 59 - 62 - 68 - 69 - 71 - 74 - 79. **Šance milion:** 686 743. **Královské číslo:** 39. (Bez záruky)